

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR!

**İordaniyalı politoloq:
"Fələstin xalqı Prezident
İlham Əliyevə
minnətdardır"**

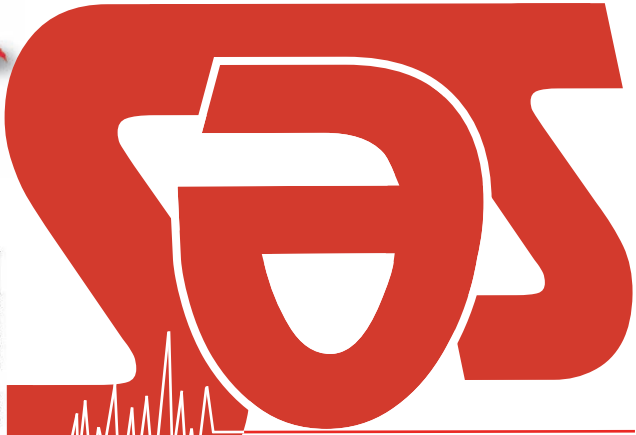

3

AZƏRBAYCAN - SERBİYA: Strateji tərəfdaşlığa yüksələn münasibətlər

4

№ 216 (6657) 25 noyabr
2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

KTMT-nin İrəvan çıxuru

**Ermənistanın
arzu və
istəklərinin
dəfn
olunduğu
məkan**

8

**YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın
rəhbəri Tahir Budaqov Vyetnam
Kommunist Partiyasının nümayəndə
heyəti ilə görüşüb**

6

**Kəlbəcərə
qayıtmışıq!!!**

11

**Görünməz düşmənlə
davranışda səhvlər
ölümcül olur**

15

10

**"Ermənilərin alınlığının
ortası "dəmir yumruq"
üçün darıxıb"**

"Xankəndidə baş verən hadisələr, müşahidə olunan erməni təxribatları onun göstəricisidir ki, bu erməni yaramazlar yenə öz ampuhasındadır, bunların adam olması mümkün deyil, bunların qulağı, təpəsi, alınlığının ortası "dəmir yumruq" üçün yenə darıxıb". Bunu "Səs" qəzetinə açıqlamasında...

**Azərbaycanın beynəlxalq
idman arenasında
qazandığı uğur:
FORMULA -1**

16

**Bu gün
əyləncə, sabah
faciə...**

7

“Azərbaycan və Liviya həmişə bir-birinə dost olub”

Prezident İlham Əliyev Livianın Azərbaycanda yeni təyin olunan səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Prezident İlham Əliyev Müqəddəs Taxt-Tacın Müqəddəs Taxt-Tacın Azərbaycanda yeni təyin olunmuş apostol nunsisinin etimadnaməsini qəbul edib

Düən Prezident İlham Əliyev Müqəddəs Taxt-Tacın ölkəmizdə yeni təyin olunmuş apostol nunsisi arxiyepiskop Marek Solçinski etimadnaməsini qəbul edib. Müqəddəs Taxt-Tacın apostol nunsisi etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etməkdən şərəf hissi duyduğunu dedi. Marek Solçinski bildirdi ki, Roma Papası Fransisk Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya onun salamlarını çatdırmağı xahiş edib. O dedi ki, Roma Papası dövlətimizin başçısına xalqa şərəflə rəhbərlik missiyasının uğur qazanması üçün dualar edir.

Sonra Marek Solçinski etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etdi. Apostol nunsisi ilə söhbət edən Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi və onun da salamlarını Roma Papasına çatdırmağı xahiş etdi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda və Vatikanda Roma Papası ilə görüşlərini məmnunluqla xatırlayaraq, onun ölkəmizə səmimi münasibətini həmişə hiss etdiyimizi vurğuladı. Dövlətimizin başçısı Roma Papasının Azərbaycana rəsmi səfərini tarixi səfər kimi qiymətləndirərək bunun ikitərəfli münasibətlərimizi, eyni zamanda, bizim tərəfdaşlıq ruhunun, multikulturalizm, sülh və tolerantlıq dəyərlərinin təşviqinin zəruriliyini nümayiş etdirdiyini bildirdi. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Vatikanda ayrıca səfirliyinin fəaliyyətə başlayacağını deyərək bunun əməkdaşlığın dinamikasına xidmət göstərəcəyinə əminliyini ifadə etdi. Bakıda yenidən olmasından çox xoş təəssürat hissi keçirdiyini deyən Marek Solçinski Azərbaycanla Müqəddəs Taxt-Tac arasında əməkdaşlığın müxtəlif sahələrdə inkişafından məmnunluğunu ifadə etdi.

sonra Ermənistan-Azərbaycan məsələsi ilə bağlı ölkəmiz həmişə Livianın dəstəyini görüb. Bu dəstəyin, eyni zamanda, Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində də olduğunu deyən dövlətimizin başçısı buna görə Liviya tərəfinə təşəkkürünü bildirib.

Prezident İlham Əliyev bu yaxınlarda Ərəb Dövlətləri Liqasının Əlcəzairdə keçirilən 31-ci Zirvə toplantısında iştirakını məmnunluqla xatırladaraq, bu tədbirdə çıxışında ərəb dövlətləri ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin hazırkı vəziyyəti və perspektivləri barədə danışdığını vurğulayıb. Prezident İlham Əliyev diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycanın bu Zirvə toplantısına fəxri qonaq qismində dəvət olunması ərəb dünyasının ölkəmizə münasibətini bir daha nümayiş etdirdi.

Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildiren səfir Liviya Prezident Şurasının sədri Məhəmməd Yunis əl-Mənfinin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıb. Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirib, onun da salamlarını Məhəmməd Yunis əl-Mənfiyə çatdırmağı xahiş edib. Ali Salem Naser səfir kimi fəaliyyəti dövründə ölkələrimiz və xalqlarımız arasındakı əlaqələrin möhkəmlənməsi istiqamətində səylərini əsirgəməyəcəyini bildirib.

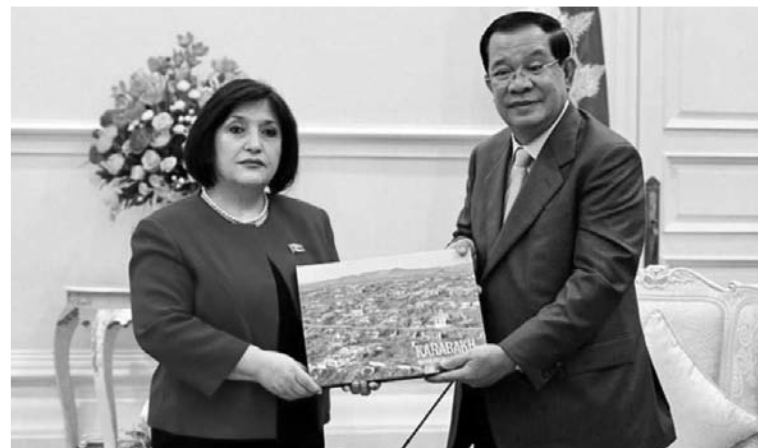
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 24-də Liviya Dövlətinin ölkəmizdə yeni təyin olunan fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Ali Salem Naserin etimadnaməsini

qəbul edib. Səfir Ali Salem Naser etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim edib.

Səfirə söhbət edən Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycan və Liviya həmişə bir-birinə dost olub və maraqlarını müdafiə ediblər. Hər iki ölkə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bütün məsələlərlə bağlı qarşılıqlı dəstək nümayiş etdirirlər. Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, həm işğaldan

ni qəbul edib. Səfir Ali Salem Naser etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim edib. Səfirə söhbət edən Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycan və Liviya həmişə bir-birinə dost olub və maraqlarını müdafiə ediblər. Hər iki ölkə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bütün məsələlərlə bağlı qarşılıqlı dəstək nümayiş etdirirlər. Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, həm işğaldan

“Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətinin inkişafı üçün böyük işlər görüb”

sında qarşılıqlı fəaliyyətin dövlətlərimiz arasında əlaqələrin daha da inkişafına müsbət təsirini qeyd edərək, ikitərəfli və çoxtərəfli parlamentlərarası əlaqələrimizi inkişaf etdirməyin, həmçinin dostluq qruplarının fəaliyyətinin, deputatlarımız arasında əməkdaşlığın önəmini vurğulayıb.

Sahibə Qafarova Azərbaycanın iştirakı ilə həyata keçirilən irimiqyaslı layihələr, beynəlxalq məsələlərin həllinə dair global təşəbbüslər haqqında Baş nazirə məlumat verib. O, Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə görülən işləri diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi Hərəkatın parlament ölçüsünün inkişaf etdirilməsi təşəbbüsünü irəli sürüb və 2021-ci ildə Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsi təsis olunub. Milli Məclisin sədri Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsinin fəaliyyəti, təşkilatın qarşısında duran vəzifələr haqqında geniş məlumat verib, Parlament Şəbəkəsinin digər parlamentlərarası təşkilatlarla əməkdaşlığını genişləndirməyə çalışdığını söyləyib. Görüşün sonunda Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova Kambocanın Baş nazirinə “Qarabağ: işğaldan əvvəl və sonra” adlı kitabı təqdim edib.

Düən Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova Kamboca Krallığına rəsmi səfəri çərçivəsində bu ölkənin Baş naziri Akka Moha Sena Padei Te-ko Hun Sen ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirilib ki, Kamboca Krallığının Baş naziri Hun Sen

Azərbaycan parlamentinin rəhbərini səmimiyyətlə salamlayaraq, Milli Məclisin ASEAN Parlamentlərarası Assambleyasına müşahidəçi üzv qəbul olunması münasibətilə təbriklərini çatdırıb.

Baş nazir 2014-cü ildə Azərbaycanda səfərdə olduğunu xatırladaraq, ölkəmiz və paytaxt Bakı haqqında xoş təəssüratlarını bölüşüb. O, 1980-ci illərdə də Azərbaycanda olduğunu və xalqımızın ümummilli

lideri Heydər Əliyevlə iki dəfə görüşdüyünü bildirib. Hun Sen Heydər Əliyevin dünya səviyyəsində tanınan dövlət xadimi olduğunu və Azərbaycan dövlətinin inkişafı üçün böyük işlər gördüyünü qeyd edib.

Ölkəsinin Azərbaycanla münasibətləri müxtəlif istiqamətlərdə inkişaf etdirmək istədiyini söyləyən Baş nazir beynəlxalq təşkilatlarda əməkdaşlığın, o cümlədən Qoşulmama Hərəkatında təmsilçiliyin

əhəmiyyətini qeyd edib. Hun Sen ölkəmizin təşkilata uğurlu sədrliyini, həmçinin Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə yaradılan Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Milli Məclisin sədri Kamboca Krallığına səfərindən, burada keçirdiyi görüşlərdən məmnunluğunu bildirib, göstərilən yüksək qonaqpərvərliyə görə təşəkkür edib. S.Qafarova parlamentlərimiz ara-

“Azərbaycan və Moldova ikitərəfli formatda da həmrəylik nümayiş etdirir”

Prezident İlham Əliyev Moldovanın Azərbaycanda yeni təyin olunan səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Dünən Prezident İlham Əliyev Moldova Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunan fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Aleksandr Esaulenkonun etimadnaməsini qəbul edib. Etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim edən səfir Aleksandr Esaulenko Azərbaycan dilində deyib:

-Hörmətli cənab Prezident, icazə verin Sizi, burada olanların hamısını və bütün Azərbaycan xalqını Vətən müharibəsində Zəfərin ikinci ildönümü münasibətilə şəxsən Azərbaycan dilində təbrik edim.

Prezident İlham Əliyev: Təşəkkür edirəm.

Sonra Prezident İlham Əliyev səfirlə söhbət edib. Dövlətimizin başçısı ikitərəfli əlaqələrimizin çox yaxşı səviyyədə olduğunu vurğulayıb və konkret sahələr üzrə əməkdaşlığımızın bundan sonra da genişlənməsinə ümidvar olduğunu bildirib. Siyasi sahədə yaxşı qarşılıqlı fəaliyyətin olduğunu qeyd edən dövlətimizin başçısı yüksək səviyyədə təmasların əhəmiyyətini və ticarət mübadiləsinin artırılmasının vacibliyini vurğulayıb, nəqliyyat, energetika,

investisiya qoyuluşu sahələrində əlaqələrin dərinləşdirilməsi üçün imkanların olduğunu deyib.

Beynəlxalq səviyyədə ölkələrimizin qarşılıqlı dəstəyinə toxunan Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın və Moldovanın ikitərəfli formatda da həmrəylik nümayiş etdirdiklərini vurğulayıb. Dövlətimizin baş-

çısı səfir Aleksandr Esaulenkonun fəaliyyəti dövründə əlaqələrimizin möhkəmlənməsinə öz töhfəsini verəcəyinə ümidvar olduğunu bildirib.

Səfir Aleksandr Esaulenko Moldova Prezidenti Maya Sandunun dövlətimizin başçısına salamlarını və Azərbaycan xalqına ən xoş arzularını çatdırıb. Qeyd etdi

ki, Moldova Respublikasının rəhbərliyi Moldova-Azərbaycan dövlətlərarası münasibətlərinin dərinləşdirilməsi və genişləndirilməsinə çox böyük diqqətlə yanaşır. Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirib, onun da salamlarını Moldovanın dövlət başçısına çatdırmağı xahiş edib.

Prezident İlham Əliyev Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normalaşdırılması üzrə xüsusi nümayəndəsini qəbul edib

Prezident İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Xarici İşlər Nazirliyinin Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normalaşdırılması üzrə xüsusi nümayəndəsi İqor Xovayevi qəbul edib.

Görüşdə Ermənistan ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin

normalaşdırılması və iki ölkə arasında sülh müqaviləsinin hazırlanması üzrə danışıqlar prosesi, 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyanata uyğun olaraq Ermənistan tərəfinin üzərinə düşən öhdəlikləri icra etməməsi, Soçidə keçirilmiş son görüş və onun nəticələri ilə bağlı ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Fələstin xalqı ona göstərilən dəstəyə, humanitar yardımlara və Ramallahda Təmsilçilik Ofisinin açılması qərarına görə Prezidenti İlham Əliyevə minnətdardır. Ərəb ölkələrində böyük nüfuza malik olan Azərbaycanın göstərdiyi həmrəylik Yaxın Şərq ölkələrində rəğbətlə qarşılanı.

Bu fikirləri AZƏRTAC-ın xüsusi müxbirinə müsahibəsində İordaniyalı politoloq və siyasi məsələlər üzrə tədqiqatçı Alaa Saqi söyləyib. O deyib: "Azərbaycan Prezidenti bu il avqustun 9-da Türkiyənin Konya şəhərində Fələstin Dövlətinin Baş naziri Mohammed Ştayyehi qəbul

İordaniyalı politoloq: “Fələstin xalqı Prezident İlham Əliyevə minnətdardır”

edərkən fələstinlilərlə həmrəy olduğunu bildirmişdi. Son bir əsrdə İslam dünyasında ərəzilərini öz gücü ilə işğaldan azad etmiş Azərbaycanın lideri Yaxın Şərq regionunda da sülhün bərqərar olmasına töhfə verir. Bu, rəsmi Bakının Qoşulma Hərəkatına sədrliyi dövründə özünü daha aydın göstərir. Prezident İlham

Əliyev dəfələrlə bəyan edib ki, Azərbaycan dövləti məzlum və humanitar fəlakətlərlə üzləşmiş xalqların yanındadır, onlara yardım

lar edir. Biz COVID-19 pandemiyası dövründə bunun şahidi olduq”.

Politoloq daha sonra qeyd edib: "İndi Yaxın Şərqdə yeni geosiyasi şərait yaranıb. İsrail və ərəb ölkələri arasında fəal əməkdaşlıq mövcuddur, həmçinin uzun illər blokadada qalmış Qəter Dövlətinin digər ərəb dövlətləri ilə münasibətləri normallaşıb. Bundan başqa, Türkiyənin bu regionda diplomatik həmlələri davam edir. Azərbaycanın ən yaxın müttəfiqi və qardaş ölkə olan Türkiyə Fələstin xalqının ən böyük tərəfdaşdır, eyni zamanda, yeni regional realitqlar fonunda İsrail Dövləti ilə də münasibətlərini yaxşılaşdırır. Düşünürəm ki, bu gün dünya-

da baş verən kataklizmlər bütün ölkələri, o cümlədən Yaxın Şərq dövlətlərini daha pragmatik və sülhsevər siyasət yürütməyə sövq edir. Hazırkı şəraitdə sabitliyin və təhlükəsizliyin bərqərar olması məhz bundan asılıdır. Bu kontekstdə Azərbaycanın gələn ilin martında Qoşulma Hərəkatının Bakıda keçiriləcək mötəbər tədbirinə də böyük ümidlər bəsləyirik”.

Alaa Saqi sonda vurğulayıb: "İkinci Qarabağ müharibəsində möhtəşəm Qələbə qazanan Azərbaycan, eyni zamanda, uğurlu diplomatiyası ilə də fərqlənir. Rəsmi Bakının Cənubi Qafqazda dayanıqlı sülhə nail olmaq istiqamətində səyləri təqdirəlayiqdir. Zənn edirəm ki, Azərbaycanın Ramallahda Təmsilçilik Ofisinin və İsraildə səfirliyinin açılması Fələstin və İsrail arasında problemin həllinə də töhfə ola bilər.

AZƏRBAYCAN - SERBİYA:

Strateji tərəfdaşlığa yüksələn münasibətlər

İLHAM ƏLİYEV:
"Azərbaycan ilə Serbiyanın dostluğu əbədi olacaq"

başçımız İlham Əliyev cənablarının Serbiyanın paytaxtı Belqrad şəhərinə səfəri ölkələrimiz arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 25-ci ildönümünün qeyd olunduğu vaxtda təsadüf edir.

Bu gün Azərbaycan dünyanın ən nüfuzlu və sabit inkişaf etməkdə olan ölkələri arasında öz yerini kifayət qədər möhkəmləndirib. Bu da, təbii ki, müstəqillik illərində ümum-milliləşən Heydər Əliyevin formalaşdırdığı uğurlu daxili və xarici siyasət, eləcə də son 19 ildə Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü milli maraqlara söykənən siyasi xəttin sayəsində mümkün olub. Xüsusi olaraq vurğulamaq lazımdır ki, iki il əvvələ qədər Azərbaycan dünyada Cənubi Qafqazın iqtisadi və hərbi gücü, nəhəng enerji və nəqliyyat infrastrukturalarının müəllifi, regionda söz sahibi olan aparıcı dövlət kimi tanınırdı. 2020-ci ilin Vətən müharibəsində isə bunların sırasına biri də əlavə olundu: Cənubi Qafqazın qalib dövləti. 44 günlük müharibədə qazanılan qələbə Azərbaycana dünyada olan ehtiramı daha da gücləndirdi, dövlətimizin nüfuzunu daha da artırdı. Azərbaycan öz gücü ilə tarixi ədaləti bərpa edib və yeni reallıqlar yaradıb. Bu isə, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən xarici siyasətin nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan beynəlxalq aləmdə çox böyük hörmətə layiq olan, haqqın, ədalətin, ərazi bütövlüyünün bərpası yolunda, Güclü Orduya, iqtisadi gücə malik olan ölkə kimi tanınır, sözüünə etibar olunur. Və bunun nəticəsidir ki, Azərbaycanın dünyadakı dostlarının sayı artmaqdadır həmçinin, beynəlxalq təşkilatlarda fəaliyyəti çox müsbətdir. Belə ki, Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələri, o cümlədən Serbiya Respublikası ilə ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığın inkişafı Azərbaycanın xarici siyasətinin vacib istiqamətlərindən biridir. Qeyd olunmalıdır ki, Azərbaycan da öz növbəsində Serbiyanın suverenliyini və ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir, Kosovonun müstəqilliyini tanımır və bütün beynəlxalq müstəvilerdə bu mövqedən çıxış edir. Belə ki, noyabrın 23-də dövlət

münün qeyd olunduğu vaxtda təsadüf edir. Səfərin məqsədi ölkələrimiz arasında yüksək səviyyədə olan əlaqələrin daha da inkişafına və qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə əməkdaşlığın gücləndirilməsinə töhfə verməkdir. Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandar Vuçiq "Azərbaycan Respublikası Prezidenti ilə Serbiya Respublikası Prezidenti arasında Birgə Bəyanat"ı, "Azərbaycan Respublikası və Serbiya Respublikası arasında Strateji Tərəfdaşlıq Şurasının yaradılması haqqında Memorandum"u və onun əlavəsi olan "Azərbaycan Respublikası və Serbiya Respublikası arasında Strateji Tərəfdaşlıq Şurasının Əsasnaməsi"ni, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Serbiya Respublikası Hökuməti arasında readmissiya haqqında Saziş"i Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri Vilayət Eyvazov və Serbiya Respublikasının daxili işlər naziri Bratislav Qaşiç imzaladılar. Həmçinin, "Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə Serbiya Respublikasının Tikinti, Nəqliyyat və İnfrastruktur Nazirliyi arasında "Dənizçilərin hazırlanmasına, onlara diplom verilməsinə və növbə çəkməyə dair 1978-ci il tarixli Beynəlxalq Konvensiya"nın sertifikatlarının tanınması haqqında Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycan Respublikasının rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev və Serbiyanın tikinti, nəqliyyat və infrastruktur naziri Qoran Vesiç, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Serbiya Respublikası Hökuməti arasında sosial təminat haqqında Saziş"in tətbiqinə dair Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə Serbiya Respublikasının Əmək, Məşğulluq, Veteranlar və Sosial İşlər Nazirliyi arasında İnzibati Razılaşma"nı

ALEKSANDAR VUÇİÇ:
"Biz Prezident İlham Əliyevin sözüünə inanırıq, onun sözü imzasına bərabərdir"

Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev və Serbiya Respublikasının əmək, məşğulluq, veteran və sosial məsələlər naziri Nikola Selakovi, "Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi ilə Serbiya Respublikasının Serbiya İnkişaf Agentliyi arasında Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycan Respublikasının Serbiya Respublikasındakı səfəri Kamil Xasiyev və Serbiya İnkişaf Agentliyinin direktoru Radoş Qazdiç, "Azərbaycan Respublikasının İxrac və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyi - AZPROMO ilə Serbiyanın Ticarət və Sənaye Palatası arasında Anlaşma Memorandumu"nu Azərbaycan Respublikasının Serbiya Respublikasındakı səfəri Kamil Xasiyev və Serbiyanın Ticarət və Sənaye Palatasının vitse-prezidenti Mixaylo Vesoviç imzaladılar.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV:
"Azərbaycan və Serbiya, sözün əsl mənasında, strateji tərəfdaşdırlar"

Serbiya ilə Azərbaycan arasında imzalanmış sənədlər ikitərəfli əlaqələrimizin hüquq bazasını təşkil edir. Onların arasında, əlbəttə ki, strateji tərəfdaşlıq haqqında sənədlər xüsusi yer tutur. Bu sözləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 23-də Belqradda mətbuata bəyanatında bildirib. "Biz sözün əsl mənasında strateji tərəfdaşlıq", - deyən dövlətimizin başçısı bildirib ki, ölkələrimiz bir çox sahələrdə uğurla əməkdaşlıq edir. Bizim əməkdaşlığımızın strateji hədəfləri var. Sənədlərin imzalanması mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Serbiya

Respublikasının Prezidenti Aleksandar Vuçiq mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışı zamanı bildirib: "Azərbaycan haqqında dediyiniz xoş sözlərə görə Sizə təşəkkürümü bildirirəm. Bu, əsl dostun sözləridir və bizi Prezident Aleksandar Vuçiqlə dostluq əlaqələri bağlayır. Hesab edirəm ki, Serbiya-Azərbaycan əlaqələrinin sürətli inkişafında bu amil önəmli rol oynamışdır. Aramızda imzalanmış sənədlər ikitərəfli əlaqələrimizin hüquqi bazasını təşkil edir və onların arasında əlbəttə ki, strateji tərəfdaşlıq haqqında sənədlər xüsusi yer tutur. Biz sözün əsl mənasında strateji tərəfdaşlıq. Çünki bir çox sahələrdə uğurla əməkdaşlıq edirik və bizim əməkdaşlığımızın strateji hədəfləri var. Serbiya və Azərbaycan bir-birini hər zaman beynəlxalq arenalarda müdafiə edir, dəstəkləyir. Prezident Vuçiqin dediyi kimi, ölkələrimizin suverenliyi və ərazi bütövlüyü qarşılıqlı surətdə dəstəklənir və bu mövqe birmənalıdır, dəyişməzdir və dəyişməz olaraq da qalacaq".

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ:
"Beynəlxalq təşkilatların qərar və qətnamələri, onların icrası selektiv xarakter daşıyır"

Prezident İlham Əliyev çıxışı zamanı bildirib ki, bizim torpaqlarımız uzun illər işğal altında idi və dünyanın aparıcı beynəlxalq təşkilatları bu işğalla bağlı önəmli və həqiqəti əks etdirən qərar və qətnamələr qəbul etmişdilər: "Onların arasında BMT Təhlükəsizlik Şurasının dörd qətnaməsi də var. Bu qətnamələrdə erməni silahlı qüvvələrinin Azərbaycan torpaqlarından dərhal və qeyd-şərtsiz və tam şəkildə çıxarılması tələb edilirdi". Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, bütün aparıcı beynəlxalq təşkilatlar - BMT-nin Baş Assambleyası, İslam Əməkdaşlıq

Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı, Avropa Şurası, Avropa Parlamenti, ATƏT Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyən qərar və qətnamələr qəbul etmişlər, ancaq məsələ öz həllini tapmırdı. Bu, onu göstərir ki, beynəlxalq təşkilatların qərar və qətnamələri, onların icrası selektiv xarakter daşıyır: "Bəzi hallarda BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri bir neçə gün ərzində, bəzi hallarda bir neçə saat ərzində icra edilir. Amma bizim məsələmizə gəldikdə biz 27 il bu qərarların icrasını gözləyirdik və buna nail ola bilmədik. Ona görə beynəlxalq təşkilatların gələcək fəaliyyəti ilə bağlı dünya ictimaiyyəti öz təkliflərini verməlidir. Biz də Azərbaycan olaraq buna hazırıq. Çünki qəbul edilmiş qərarlar əgər həyatda öz əksini tapmırsa, yerinə yetirilmərsə, əlbəttə ki, bu, çox düşündürücüdür". Prezident İlham Əliyev çıxışı zamanı bildirib ki, biz güc yolu ilə ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdik, ədaləti bərpa etdik və artıq iki ildir ki, Azərbaycan xalqı azad edilmiş torpaqlarda qurub-yaradır, binaları bərpa edir, bütün o böyük ərazini - 10 min kvadratkilometrdən böyük olan ərazini yenidən qurur". Dövlət başçısı, həmçinin Serbiya Prezidenti Aleksandar Vuçiq ilə ikitərəfli formatda bir çox beynəlxalq məsələlərə də toxunduqlarını söyləyib: "Eyni zamanda, regional təhlükəsizlik məsələlərini müzakirə etdik. Mənim dostum Aleksandar dediyi kimi, energetika sahəsindəki əməkdaşlığı müzakirə etdik və bu gün bu müzakirələr davam edəcək. Təbii qaz, elektrik enerjisi sahələrində əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar var.

Ardı Səh. 5

Əvvəli Səh. 4

Azərbaycanın zəngin qaz resursları bu gün bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində öz rolunu oynayır və bizim rolumuz getdikcə artacaq. Əlbəttə ki, ilk növbədə, biz dost olan ölkələrlə bu sahədə və bütün başqa sahələrdə əməkdaşlığı dərinləşdirmək fikrindəyik. O cümlədən hərbi-texniki sahədə əməkdaşlıq aparılır və bu əməkdaşlığın daha da dərinləşməsi, daha geniş vüsət alması istiqamətində əlavə addımlar atılacaqdır”.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ: "Azərbaycan ilə Serbiyanın dostluğu əbədi olacaq"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Serbiya Prezidenti Aleksandar Vuçičlə birgə Belqradda keçirilən mətbuat konfransında bildirib ki, belə görüşlər tez-tez olacaq: "Biz bu gün növbəti illər üçün bir sözlə bir gündəlik tərtib etdik. Prezidentlər bu gündəliyi, əlbəttə ki, öz diqqətində saxlayacaq, bu məsələlərin icrasına nəzarət edəcək. Bunu daha operativ və səmərəli şəkildə etmək üçün, əlbəttə ki, biz tez-tez görüşməliyik. Mən əziz dostumu, Prezident Vuçiči Azərbaycana səfər dəvət etdim. Hesab edirəm ki, ilin sonuna qədər bu səfər gerçəkləşə bilər və ondan sonra, əlbəttə ki, mən də yenidən gələcəyəm". Dövlətimizin başçısı yenidən Serbiyada olmağından məmnunluğunu ifadə edərək deyib: "Belə səfərlərimiz çox olacaq. Bizim dostluğumuz da əbədi olacaq”.

SERBİYA PREZİDENTİ ALEKSANDAR VUÇİÇ: "Biz Prezident İlham Əliyevdən çox şey öyrənə bilərik"

"Biz bu gün Prezident İlham Əliyevlə görüşmüşük. Bu səhər bizim möhtəşəm müzakirələrimiz oldu. Amma müvafiq vəziyyətə görə o, bizim ölkədə daha uzun müddət qala bilməyəcək. Ümid edirəm ki, qısa müddət ərzində onu yenə də Serbiyada qəbul etmək imkanımız olacaq". Bu barədə Serbiya Prezidenti Aleksandar Vuçič Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə birgə belqradda keçirilən mətbuat konfransında bildirib. Serbiya Prezidenti Aleksandar Vuçič vurğulayıb ki, hər iki ölkələr arasında bir çox oxşarlıqlarımız var: "Hər iki ölkə öz ərazi bütövlüyünü qətiyyətli şəkildə qoruyub saxlayır və biz bir-birimizə beynəlxalq arenada, beynəlxalq təsisat və təşkilatlarda bmt nizamnaməsinə və beynəlxalq ictimai normalara əməl edərək kömək edirik. Biz bu məsələdə bir-birimizə etibar edə bilərik". Prezident Əliyevdən bir çox məsələləri öyrəndiklərini söyləyən Aleksandar Vuçič vurğulayıb ki, Azərbaycan Prezidentindən çox şeylər öyrəndik: "Bu gün Prezident Əliyevdən bir çox məsələləri öyrəndik. Yalnız bir neçə ölkənin beynəlxalq hüquq normalarına riayət etməsindən başqa beynəlxalq hüquqdan çox az bir şey qalıb. Biz buna əməl etməyin gələcəyimiz üçün yeganə imkan və seçim olduğunu düşünürük. Bu gün biz Azərbaycanla Birgə Bəyana-

AZƏRBAYCAN - SERBİYA: Strateji tərəfdaşlığa yüksələn münasibətlər

ti, strateji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik haqqında Memorandumu imzaladıq. Biz bu əməkdaşlığı yeni müstəviyə qaldırdıq”.

ti, strateji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik haqqında Memorandumu imzaladıq. Biz bu əməkdaşlığı yeni müstəviyə qaldırdıq”.

SERBİYA PREZİDENTİ: "Azərbaycan qaz hasilatı və ixracı ilə bağlı böyük imkanlara malikdir"

"Prezident İlham Əliyev beynəlxalq hüquqla bağlı qeyd etdi ki, çox az dövlətlər buna riayət edirlər. Bu, gələcəklə bağlı yeganə imkandır. Biz Azərbaycanla Birgə Bəyanatı, Azərbaycan və Serbiya arasında Strateji Tərəfdaşlıq Şurasının yaradılması haqqında Memorandumu imzaladıq və bununla bağlı bütün zəruri məsələləri müzakirə etdik, energetika sahəsində əməkdaşlıqdan danışdıq". Bu barədə Serbiya Prezidenti Aleksandar Vuçič Azərbaycan Prezidenti İlham

Əliyevlə birgə Belqradda keçirilən mətbuat konfransında bildirib. Serbiya Prezidenti qeyd edib ki, Azərbaycan qaz hasilatı və ixracı ilə bağlı böyük imkanlara malikdir. Azərbaycan bu il 22 milyard kubmetr qaz ixrac edəcək. Gələcəkdə isə bu rəqəmin 35 milyard kubmetrə çatacağı gözlənilir. "Biz Serbiya-Bolqarıstan arasında interkonnek-torun inşasına çalışırıq. Biz əvvəlcədən Bakıdakı dostlarımızla qazın həcmi ilə bağlı razılığa gəlmişik. Biz müvafiq transmissiya məsələlərini müzakirə etmişik. Bu, nəhəng bir layihədir. Qara dənizin altından çəkiləcək boru xətti bir çox ölkələri əlaqələndirəcək və bizim enerji müstəqilliyimizi təmin edəcək", - deyə Aleksandar Vuçič vurğulayıb. "Biz Prezident İlham Əliyevin sözlünə inanırıq, onun sözü imzasına bərabərdir". Bu sözləri Serbiya Prezidenti Aleksandar Vuçič Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə birgə Belqradda keçirilən mətbuat konfransında bildirib. "Biz enerji təminatı baxımından Azərbaycana və Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığımızı bildirmək istəyirik. Ser-

biya, əlbəttə ki, sadıq bir tərəfdaşdır", - deyə vurğulayan Serbiya lideri onu da qeyd edib ki, Azərbaycan və Prezident İlham Əliyev nəinki Serbiya üçün, eyni zamanda, hamı üçün tamamilə sadıq tərəfdaşdır: "Müvafiq şəffaf protokollar imzalanmışdı, amma onun sözü bizim üçün yetərli idi. Biz Prezident İlham Əliyevin sözlünə inanırıq, onun sözü imzasına bərabərdir". Bir sözlə, bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycanla Serbiya arasındakı münasibətlərin yaxşı perspektivləri var və yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlər əlaqələrin inkişafına töhfə verəcək. Çünki Serbiya Prezidenti Aleksandar Vuçiči dedi ki: "Azərbaycan və Prezident İlham Əliyev nəinki Serbiya üçün, eyni zamanda, hamı üçün tamamilə sadıq tərəfdaşdır”.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Qırğızıstan portalı Azərbaycan Prezidentinin YAP-ın 30 illik yubileyi münasibətilə keçirilən tədbirdəki çıxışına geniş yer ayırıb

Qırğızıstan portalı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) yaradılmasının 30 illiyi münasibətilə keçirilən tədbirdəki çıxışına geniş yer ayırıb. Belə ki, rus dilində nəşr olunan turktoday.info portalında Prezident İlham Əliyevin tədbir-

dəki çıxışının tam mətnini dərc edib.

AZƏRTAC-a istinad edən Qırğızıstan portalı, həmçinin dövlətimizin başçısının yubiley mərasimində iştirak edən bir sıra dövlətlərin aparıcı partiya sədrləri ilə görüşlərinə də geniş yer ayırıb.

"Ermənistan tərəfinin üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməməsi tamamilə qəbuledilməzdir"

Azərbaycan ərazilərində yenə də 350 minə tapılıb, avqust ayından etibarən 2021-ci ildə Ermənistanda istehsal olunan 2700-ə yaxın mina aşkarlanıb. Bununla bağlı Azərbaycan tərəfindən Rusiya sülhməramlı kontingentinin komandanı general Andrey Volkov dəvət olunmuşdu ki, o, yaran-

Müdafiə Nazirliyi: "Ermənistan ordusunun hərbi qulluqçusunun yaralanması barədə məlumat yalandır"

Noyabrın 23-ü saat 13:20 radələrində Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən guya atəş açılması nəticəsində qarşı tərəfin hərbi qulluqçusunun yaralanması barədə Ermənistan müdafiə nazirliyinin yaydığı məlumat yalandır. Bu barədə AZƏRTAC-a Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib. "Yayılan məlumatı qəti surətdə təkzib edirik",-deyə məlumatda qeyd olunub.

miş vəziyyətlə tanış olsun. Azərbaycan tərəfdən bütün sənədlər rəsmiləşdirilir və müvafiq beynəlxalq qurumlara təqdim edilir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu jurnalistlərə açıqlamasında xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov söyləyib. O bildirib ki, Ermənistan tərəfinin üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməməsi tamamilə qəbuledilməzdir. Bu, postmünaqişə normalaşmasına vurulan ən ciddi zərərdir.

"2021-ci ildə istehsal olunan minlərlə Azərbaycan ərazilərinə daşınması yalnız Laçın dəhlizi vasitəsilə həyata keçirilir. Bu da üçtərəfli Bəyanata əsasən, Laçın dəhlizinin istifadə qaydalarına ziddir. Hesab edirik ki, buna son qoyulmalıdır. Bu barədə Azərbaycan tərəfindən bundan sonra da bütün lazımi addımlar atılacaq", - deyə nazir qeyd edib.

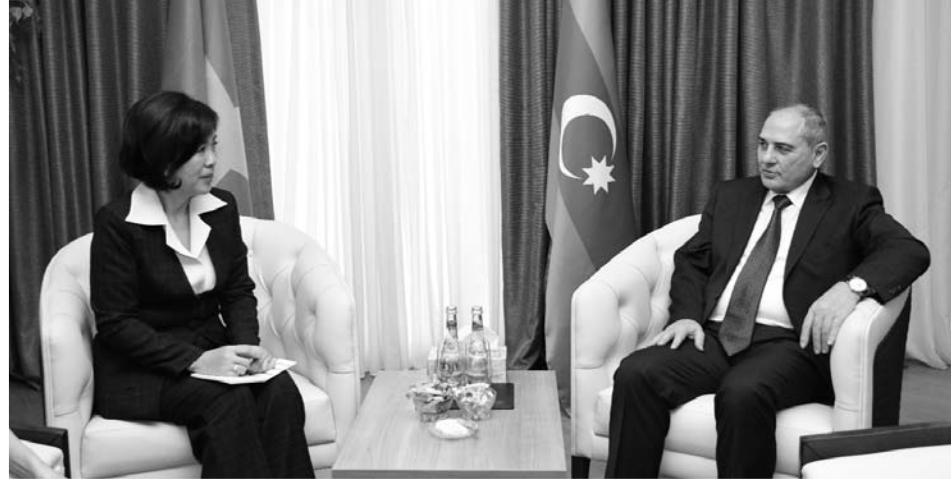
YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Vyetnam Kommunist Partiyasının nümayəndə heyəti ilə görüşüb

Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov noyabrın 24-də YAP Mərkəzi Aparatında Azərbaycanda səfərdə olan Vyetnam Kommunist Partiyası (VKP) Xarici əlaqələr komissiyası sədrinin müavini xanım Nguyen Thi Hoang Vanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Qonaqları salamlayan YAP Sədrinin müavini qeyd edib ki, gələn il Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Vyetnam Kommunist Partiyası arasında əməkdaşlıq memorandumunun imzalanmasının 10 il tamam olacaq: "Sizin bu səfərinizin həm ölkələrimiz, həm də partiyalarımız arasında əlaqələrin inkişafı baxımından uğurlu olacağına inanıram".

Xanım Nguyen Thi Hoang Van görüşə vaxt ayırdığı üçün YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri Tahir Budaqova təşəkkürünü bildirib, Azərbaycana daxil olduğu andan qonaqpərvərlik, isti münasibət hiss etdiklərini deyib: "Fürsətdən istifadə edərək Yeni Azərbaycan Partiyasının 30 illik yubileyi və İCAPP-in "Təhlükəsizlik və əməkdaşlıq: Siyasi partiyaların rolu" mövzusunda xüsusi konfransının YAP-ın ev sahibliyi ilə Bakıda uğurla təşkil olunması münasibətilə Vyetnam Kommunist Partiyası Xarici əlaqələr komissiyası adından bütün YAP üzvlərini təbrik edirəm. Səfərimiz ölkələrimiz arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasının 30 illik yubileyini qeyd etdiyimiz bir vaxta təsadüf edir. Vyetnamla Azərbaycan arasındakı dostluq münasibətlərinin tarixi isə bundan da çoxdur. Vyetnam Prezidenti Ho Şi Min 1959-cu ildə SSRİ-yə səfər edərkən Azərbaycanda da olub. Biz Vyetnamın müstəqillik uğrunda mübarizə apardığı dövrdə Azərbaycan xalqının verdiyi dəstəyi xatırlayırıq. Bu gün ölkələrimiz arasında iqtisadi-ticarət, mədəni əlaqələr inkişaf edir, beynəlxalq forumlar çərçivəsində uğurla əməkdaşlıq edirik. Həmçinin Azərbaycandakı vəziyyəti maraqla izləyirik. Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə və Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyəti nəticəsində bütün sahələrdə inkişaf edir, ölkədə siyasi sabitlik, iqtisadi tərəqqi var, Azərbaycanın beynəlxalq arenada nüfuzu artır. Eyni zamanda, Vyetnamda da siyasi sabitlik təmin olunub, iqtisadiyyat inkişaf edir, sosial rifah artır, ölkənin müdafiə sahəsi gücləndirilir. İllik 6-7 faiz iqtisadi artımla Vyetnam dünyada ən sürətlə inkişaf edən ölkələrdəndir. Biz Miniliyin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərini həyata keçiririk. Xarici siyasətdə çoxtərəfli, intensiv əlaqələrimiz var, bütün ölkələrlə münasibətlərdə etibarlı tərəfdaş. Vyetnam həm də beynəlxalq təşkilatların məsuliyyətli üzvüdür, qarşılıqlı maraqlara, beynəlxalq hüquqa əsaslanan münasibətlər qurur. Bütün dünya üzrə siyasi partiyalarla əlaqələrin inkişafına böyük önəm veririk. Hazırda VKP 247 partiya ilə əməkdaşlıq edir. Biz YAP-la əlaqələrin inkişafına böyük əhəmiyyət veririk. Hesab edirik ki, partiyalararası əlaqələrin inkişafı üçün böyük potensial var. Partiyalarımız arasında ənənəvi dostluq münasibətləri var, əməkdaşlıq memorandumu imzalanıb. Yaxın zamanlarda partiyalar arasında əlaqələrin inkişafına dair yeni işlər görmək niyyətindəyik. Pandemiyaadan əvvəl nümayəndə heyətlərimiz arasında bir sıra qarşılıqlı səfərlər baş tutub. Bundan sonra səfərləri daha da intensivləşdirmək olar. Bu məqsədlə gələn il YAP nümayəndə heyəti ikitərəfli əlaqələr çərçivəsində və ya İCAPP-in tədbirində iştirak məqsədilə Vyetnama səfərə dəvət edirəm. Partiyalarımız arasında münasibətlərin inkişafı ölkələrarası əlaqələrə də müsbət təsir göstərəcək. Çünki iqtisadi sahədə əməkdaşlığımız real imkanları əks etdirmir, humanitar, təhsil sahələrində də əlaqələri inkişaf etdirmək lazımdır. Xalqlarımız arasında təmasların genişlənməsinə ümid edirik. Vyetnamda bir çox ictimai təşkilatlar var. 2015-ci ildə təsis olunan Azərbaycan-Vyetnam Dostluq Assosiasiyası xalqlarımız arasında təmasların genişləndirilməsinə töhfə verir".

YAP Sədrinin müavini Tahir Budaqov Azərbaycan və Vyetnam xalqları arasında dostluq münasibətlərinin vaxtilə SSRİ ilə Vyet-

nam arasındakı əlaqələrə söykəndiyini və ümummilli lider Heydər Əliyevin SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin birinci müavini kimi 1983-cü ildə Vyetnama səfərinin əhəmiyyətini vurğulayaraq Azərbaycanın müstəqilliyini bərpa etməsindən sonra bu münasibətlərin yeni səviyyəyə yüksəldiyini söyləyib. "Bu baxımdan, Prezident İlham Əliyevin 2014-cü ildə Vyetnama səfər etməsi, səfər çərçivəsində yüksək səviyyəli görüşlərin keçirilməsi və iki ölkə arasında əməkdaşlığın müxtəlif sahələrinə dair sənədlərin imzalanması ilə yanaşı, dövlət başçımızın Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrinin vyetnamlı məzunları ilə görüşü də yaddaqalan olmuşdur. Sonradan həmin məzunların bir qrupunun Azərbaycana səfəri təşkil olundu. Həmçinin 2015-ci ildə Vyetnam prezidentinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin Azərbaycana səfərini də xatırlayıram. Bu səfər də ölkələrimiz arasındakı münasibətlərin inkişafına təkan verdi. Azərbaycan xalqı hər zaman Vyetnam xalqına böyük hörmət bəsləyib. Vyetnam uzun illər öz müstəqilliyi uğrunda mübarizə aparıb, nəticə etibarilə suverenliyini, ərazi bütövlüyünü qoruyub saxlayıb. Azərbaycan da müstəqilliyini bərpa etdiyi dövrdən böyük çətinliklərlə üzləşib. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan qonşusu Ermənistanın hərbi təcavüzünə məruz qalıb, ölkəmizin beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınan ərazilərinin 20 faizi 30 ilə yaxın müddətdə Ermənistanın işğalı altında qalıb. Müstəqilliyin ilk illərində işğala məruz qalmaqla yanaşı, Azərbaycanda siyasi, iqtisadi böhran hökm sürüb. Lakin xalqın tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan bu çətin vəziyyətdən çıxıb, ölkədə siyasi sabitlik təmin olundu, Azərbaycan beynəlxalq arenada təcrid vəziyyətindən qurtuldu. Ölkənin iqtisadi inkişafı, bütün sahələrdə təkamül hərbi potensialı da gücləndirməyə imkan verdi. Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu siyasi xəttin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi sayəsində Azərbaycan bütün parametrlər üzrə Ermənistanı üstələyib. Bununla belə, ölkəmiz münasibətləri sülh yolu ilə beynəlxalq hüquq müstəvisində həll etməyə çalışıb. Lakin uzun illər aparılan danışıqlar nəticəsiz qalıb, Ermənistan nəinki işğal etdiyi ərazilərdən çıxmayıb, əksinə Azərbaycana qarşı yeni ərazilər iddiası ilə çıxış edib, Azərbaycanın təhlükəsizliyinə əlavə təhdidlər yaradıb. Danışıqlar müd-

dəində ölkəmiz beynəlxalq münasibətlərdə ikili standartlar ilə üzləşib, BMT Təhlükəsizlik Şurasının işğalçı qoşunların Azərbaycan ərazilərindən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən 4 qətnaməsi yerinə yetirilməyib və beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistanla bu yöndə heç bir təzyiq göstərməyib. Nəticədə 2020-ci ildə Ermənistanın növbəti hərbi təcavüzündən sonra Azərbaycan əks-hücum əməliyyatına başladı və 44 gün ərzində ərazilərini işğaldan azad etdi. 2020-ci il noyabrın 10-da Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan rəhbərləri arasında imzalanmış üçtərəfli Bəyanatla Ermənistan faktiki olaraq kapitulyasiyasını etiraf edərək öz üzərinə sülh müqaviləsinin imzalanması yönündə fəaliyyət göstərmək öhdəliyini götürüb. Sülhün əldə olunması təkcə iki ölkə deyil, bütün regionumuz üçün önəmlidir. Təəssüf ki, Ermənistan hələ də öz öhdəliklərini yerinə yetirmir. Azərbaycan tərəfi beynəlxalq hüquqa əsaslanaraq, sülh müqaviləsinin təməl şərtləri kimi 5 prinsip irəli sürüb. Üçtərəfli Bəyanatın şərtlərindən biri də Zəngəzur dəhlizinin açılması, nəqliyyat-kommunikasiya əlaqələrinin bərpasıdır. Zəngəzur dəhlizi Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvanı birləşdirir. Bildiyiniz kimi, bu dəhliz tarixi "İpək yolu"nun bir hissəsi olduğu üçün təkcə Azərbaycan deyil, marşrutun üzərindəki bütün ölkələr üçün əhəmiyyət daşıyır. Ermənistan tərəfi bu dəhlizin açılmasını uzatdığı halda Azərbaycan hələ də ermənilərə Laçın dəhlizindən istifadə etməyə imkan verir. Ermənistan xalqının məğlubiyyətdən sonra Nikol Paşinyanı yenidən baş nazir seçməsi ermənilərin müharibədən yorulması, sülhə razı olması deməkdir. Lakin münasibətlər tədricən qaydına düşməli, sülhün əldə olunmasına maneə yaratmağa çalışırlar. Bu işdə Qərbdəki erməni diasporunun böyük rolu var. Onlar bəzi ölkələrdə dövlət siyasətinə təsir edə bilirlər və məsələnin obyektiv həllinə maneə törədirlər. Bu, 44 günlük müharibədən əvvəl də belə idi. Müharibə zamanı da Azərbaycan dost ölkələr, o cümlədən Vyetnam düzgün mövqe sərgilədi. 2020-ci il 19 oktyabr tarixində BMT TŞ-nin münasibətləri ilə bağlı keçirilmiş növbəti qapalı məsləhətləşmələri zamanı ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr ölkələri tərəfindən hazırlanmış bəyanat layihəsinin mətninə Qoşulmama Hərəkatının Vyetnam da daxil olmaqla TŞ-dəki yeddi üzvü tərəfindən TŞ-nin 1993-cü ildə qəbul etdiyi qətnamələrin

daxil edilməsi təklif olunmuşdur. İndi azad olunmuş ərazilərdə böyük tikinti-quruculuq işləri, nəhəng layihələr həyata keçirilir. Bütün yol infrastrukturunu yenidən qurulur. Son iki il ərzində bölgədə iki beynəlxalq hava limanı tikilərək istifadəyə verilib. İstərdim ki, hər kəs azad olunmuş ərazilərdə baş verənləri öz gözələri ilə görə bilsin", - deyən Tahir Budaqov əlavə edib ki, Ermənistanın işğalı dövründə hər şey dağıdılıb, məhv edilib. Hazırda bölgədə quruculuq işləri aparılır ki, keçmiş məcburi köçkünlər öz doğma torpaqlarına qayıda bilsinlər: "Bu işlər həm də bu yaxınlarda hazırlanmış Böyük Qayıdış proqramı əsasında həyata keçirilir. Azad olunmuş ərazilərdə salınan bütün şəhərlər və kəndlər müasir qaydalar əsasında, ağıllı kənd, ağıllı şəhər prinsipləri ilə qu-

rulur, bölgənin enerji təminatı yaşıl enerjiyə əsaslanır. Azərbaycana dost ölkələrin bu ərazilərdə bərpa işlərində iştirakına imkanlar var. Biz Vyetnam şirkətlərini də bu işlərdə iştiraka dəvət edirik".

Tahir Budaqov Azərbaycanda Vyetnamın dünyada ən sürətlə inkişaf edən ölkələr sırasına yer aldığını da vurğulayıb: "Ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından və YAP-ın iqtidar partiyasına çevrilməsindən sonra sosial-iqtisadi inkişaf sayəsində ölkədə yoxsulluq 49 faizdən 5 faizə enib. Prezident İlham Əliyev qeyri-neft sahəsini iqtisadi inkişafın əsas prioritet istiqaməti kimi müəyyən edib, "qara qızıl"ı insan kapitalına çevirmək şüarını irəli sürüb. Hazırda Azərbaycan gənclərinin dünyanın aparıcı ali məktəblərində təhsil almaları dövlət tərəfindən təmin edilir. Ölkələrimiz arasında humanitar və təhsil sahələrində əlaqələri inkişaf etdirməyə ehtiyac var. Bu, xalqlarımız arasındakı münasibətləri də gücləndirə bilər. Partiyalararası əlaqələrə gəlinə, bu əlaqələri inkişaf etdirmək üçün geniş potensial mövcuddur. Vyetnama dəvətinizə görə təşəkkürümü bildirir və dəvəti məmnuniyyətlə qəbul edirəm. Fürsətdən istifadə edərək, VKP nümayəndələrinin İCAPP-in Bakıda keçirilən xüsusi konfransında onlayn iştirakına, heyət rəhbərinin tədbirdəki çıxışına görə təşəkkürümü bildirirəm".

Xanım Nguyen Thi Hoang Van qeyd edib ki, yaxın keçmişdə müharibə ilə üzləşmiş Vyetnam xalqı bunun nə qədər ağır olduğunu yaxşı bilir: "Ona görə də biz bütün mübahisələrin beynəlxalq hüquq çərçivəsində sülh yolu ilə həllinə tərəfdarıq. Partiyalararası əməkdaşlığa gəlinə, biz yeni reallıqları nəzərə alaraq 10 il əvvəl imzalanmış memorandumu yeniləmək arzusundayıq".

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra digər məsələlər də müzakirə olunub.

Sonda qarşılıqlı olaraq xatirə hədiyyələri təqdim edilib.

Qeyd edək ki, görüşdə Vyetnam Kommunist Partiyası Xarici əlaqələr komissiyasının İnsanlardan insanlara şöbəsinin direktoru Bui Quoc Hung, Vyetnam Kommunist Partiyası Xarici əlaqələr komissiyasının Avropa şöbəsinin direktor müavini Pham The Vinh və Vyetnam Kommunist Partiyası Xarici əlaqələr komissiyasının Avropa şöbəsinin əməkdaşı Doan Thi Yen də iştirak edib.

Söz yox ki, əksəriyyət insan övladını, nəvəsini, yaxın qohum-əqrəbasının azyaşlı uşaqlarını sevir, onları sevindirməkdən xüsusi zövq alır və bunu bir tərəfdən də onlara tez-tez aldıkları hədiyyələrlə-oyuncaqlarla təsdiq edir. Oyuncaqlar isə məlum məsələdir ki, körpələrimizin ən sevimli əyləncəsidir. Onlar saatlarla oyuncaqlarla vaxt keçirir, onlarla təmasda olur, sanki oyuncaqların "xarakterinə" uyğun olaraq öz kiçik dünyalarını qururlar. Bütün bunları kənardan müşahidə edən biz böyüklər isə onların bu əyləncələrini, etdikləri hərəkətləri, oyuncaqlarına qarşı münasibətlərini sadəcə təbəssümlə qarşılayırıq. Bu təbəssüm bizi uşaqlarımız üçün yeni oyuncaqlar almağa da həvəsləndirir. Biz oyuncaqları aldıqca, həm də bol-bol aldıqca onlara tələbat daha da artır. İstehsalçı daha hansı, nə cür oyuncaqlarla insanların diqqətini cəlb etməyi düşünür və nəticədə gündən-günə bu sahədə yeniliklərlə qarşılaşırıq. Qarşılaşdıqca isə fərqi nə varmıdan bütün növ oyuncaqlardan balacalarımızda olmasını istəyir, alır, alır. İstehsalçı qazanır, bəs istehlakçı? Bu barədə düşünürük mü?

Oyuncaqlar uşaqlarımızın xarakterini formalaşdırır

Bunu əminliklə söyləmək olar ki, bəli, oyuncaqlar uşaqlarımızın xarakterini formalaşdırır. Zaman-zaman bunu uşaqlarda müşahidə edirik. Ailədə hətta qız uşaqları böyük, oğlan uşağı kiçik olanda belə qızların gəlinciklərlə oynaması, bəzən oğlan uşağının da onlarla birgə bu oyuncaqlarla əylənməsi onun sakit təbiətli olması ilə nəticələnir. Oğlanın oyuncaq məşını qızların gəlinciyini gezdirmək, onu bağçaya, məktəbə aparıb-gətirmək üçün istifadə edildikcə qız və oğlan övladları arasında birgə yaşamaq, paylaşmaq, qayğı kimi hisslər formalaşır. Bu, məsələnin bir tərəfi.

Digər bir fakt nəzər salaq. Uşaqlar üçün aldığımız quraşdırma oyuncaqlar onların beyinlərinin inkişafı üçün əhəmiyyətli olmaqla yanaşı, həm də bacı-qardaş arasında birgə oyun oynanılması ilə nəticələnir. Beləliklə də bu, onların yaddaşına hopur və uşaqlar birgə qurmaq, yaratmaq, həmçinin paylaşmaq ruhunda tərbiyə olunurlar.

Qız uşaqlarına aldığımız gəlinciklərin görünüşü, geyimi, saç quruluşu bu uşaqların xarakterinə yansır. Zaman-zaman görürük ki, uşaqlar özlərini onlara bənzətməyə çalışırlar. Analarına onlar kimi geyinmələrini anladırırlar. Saçlarının gəlinciklərinin saçı kimi hörülməsini və yaxud da açıq saxlanılmasını, qısa, uzun olmasını istəyirlər.

Aldığımız məşın, tapança ilə oğlan uşaqlarının oynamalarını kənardan müşahidə etdikdə görmək olur ki, onlar hər növ məşınla onun xüsusiyyətinə uyğun davranmağa çalışırlar. Məsələn, uşaqlar yük, kiçik minik məşınları ilə oyuncaq tanklarını sürərək eyni səs çıxarırlar. Tank sürəndə daha ucadan, əzmlı səs, yük və minik məşınlarını sürəndə isə tamamilə başqa səs çıxarırlar. Deməli, oyuncaq həm də uşağın ayrı-ayrı əşyalara münasibətini formalaşdırır.

Sadaladıqlarımız uşaq oyuncaqlarının çox az hissəsidir. Digər oyuncaqlar da var ki, uşaqlar onlarla evcik qurur, oynayır, bu oyuncaqların nə üçün istifadəsini valideynləri, yaxınları tərəfindən öyrənməklə onları müvafiq şəkildə oynadır və oynatmaqla da nələrsə öyrənirlər. Bütün bunları düşünərək övladlarımız üçün oyuncaq seçərkən onların yaşlarını nəzərə almaq, elə oyuncaqlar

Bu gün əyləncə, sabah faciə...

TƏHLİL+ OBYEKTİV YANAŞMA

seçmək lazımdır ki, bunlar onların böyüməsində əhəmiyyəti olan oyuncaqlar olsunlar.

Biz oyuncaq seçimində bəzən yanırıq

Bəli, yanırıq, həm də çox yanırıq. Bu o qədər əhəmiyyətli məsələdir ki, oyuncaq seçərkən, alarkən, necə deyirlər, min ölçüb, bir biçmək lazımdır. Çünki aldığımız hər bir oyuncağı evlərimizə aparmaq, uşaqlarımıza vermək olmaz. Ən birinci, bir xeyli vəsait xərclədiyimiz oyuncaqların keyfiyyətinə fikir verilməlidir. Daha sonra isə onun uşaqlarımıza necə təsir etməsi haqqında düşünülməlidir. İndi istehsalçılar var ki, gündən-günə öz məhsulları arasına yeniliklər əlavə edir. Daha nə istehsal edim ki, maraqlı, cəlbedici olsun deyərək düşünür və elə oyuncaqlar istehsal edib bazarlara çıxarırlar ki, bunlar uşaqlarımızın psixologiyasını məhv etmək gücünə malik olur. Hansısa vəhşi heyvanın qorxunc görüntüsü üzərində əks olunan oyuncaqlar, çox pis təsir bağışlayan gəlinciklər, təbii ki, uşaqlarımızı zaman-zaman psixoloji gərginliklə üz-üzə qoyur. Lakin biz bunu hiss etmirik.

Yaxın qohumlardan birində qonaq olarkən bir hadisənin şahidi oldum. 2-3 yaşlarında uşaq ağlayır, ana gətirib oyuncaqları tökür qarşısına ki, uşaq onlarla başını qatsın. Bu dəfə uşaq daha çox ağlamağa başlayır. Ana hirsəlir. Uşaqdan nə istədiyini soruşur. Sanki bu hələ cümlə qurmağı bacarmayan uşaq dil açıb nə istədiyini anasına anladacaqmış... Nə isə, ana hirsəlir, uşaq ağlayır. Məsələyə mən qarışmalı oldum. Uşaqla oynamağa başladım. Oyuncaqları bir-bir ona təqdim edərkən gördüm ki, bu uşaq gəlinciklərdən birini ona tərəf uzatdıqda daha möhkəm ağlamağa başladı. Hiss etdim ki, uşaq həmin gəlincikdən qorxur. Onu gizlətdim, oyuna davam etdik. Bir az sonra uşağın qəhqəhəsi otaqla bir idi.

Sonra uşağın anasına məsləhət bildim ki, həmin oyuncağı, ümumiyyətlə, bir daha ona göstərməsin və ona oxşar oyuncağı övladına əsla almasın. Həm də məsləhət bildim ki, oyuncaq seçimində diqqətli olsun.

Çünki uşaqlar oyuncaqlarla oynaya-oynaya böyüyürlər. Onlarda oyuncaqlar xarakterlər formalaşdırır. Uşaqlarda aqressiyalar, qışqırmalar, əsəbilik, qəddarlıq, kobudluq-həmişə oyuncaqların onlarda zamanla yaratdıqları xarakterlərdir.

İndi mağazalarda oyuncaqlar var ki, onlar əsla alınmamalıdır. Çünki onlara baxanda böyük adam qorxur. Bəs uşaq necə, qorxmaz? Həmin oyuncaqlar nəinki alınmalı, valideynlər onların istehsalçılarını günahlandırılmalı, onlardan hesabat istəməlidirlər.

Bir sözlə, oyuncaq seçimi hazırda ən həssas məsələdir. Doğru seçilməyən oyuncaq uşaqlarımızın əyləncəsinə yox, onların psixologiyasına zərbəyə çevrilir.

Cizgi filmlərinin oyuncaq seçimində rolu

Valideynlər var ki, uşağı sakitləşdirmək, necə deyirlər, başından edib çoxseriyalı filmlərə baxmaq, ev işləri ilə məşğul olmaq üçün televizoru açıb çizgi filmləri nümayiş etdirən kanalları tapır və uşağı qoyur onun önünə ki, səsi çıxmasın. Uşaqsə saatlarla həmin çizgi filmlərinə baxmalı olur. Elə bu radaca da onun xarakteri formalaşmağa başlayır.

Biz tez-tez uşaqlar arasında oyuncaqlarla, bacı-qardaşları ilə kobud şəkildə rəftar edənlərə rast gəlirik. Sonra bağça müəllimi həmin uşağın yoldaşlarına qarşı kobud davranması barədə bizə məlumat verir. Biz nə edirik, onu bir az danlayırıq, bitir. Daha sonra isə övladımız məktəbə-birinci sinfə yollanır. Yenə sinif müəllimi onun uşaqlarla düzgün rəftar etmədiyini söyləyir. Düşünürük ki, bu uşağın xarakteri belədir də. Yenə də başlayırıq onu danlamağa. Lakin bir kərə düşünürük ki, axı bu uşaq nə üçün belə olub. Düşünürük ki, bu uşağı bu vəziyyətə biz öz əllərimizlə gətirib çıxarmışıq. Ona yaşına, anlayışına uyğun olmayan çizgi filmləri təqdim etməklə uşağın psixologiyasını tar-mar etmişik.

Bunları dərk etmədiyimiz üçün artıq uşaqlarımız oyuncaqlarını da özləri seçirlər. Cizgi filmlərindəki oxşamaq istədikləri qəh

rəmanların oyuncaqlarını almağımızı istəyirlər. Bu dəfə də biz onların məhvində doğru yendenə yola çıxırıq və həmin oyuncaqları alır. Beləliklə çizgi filmlərinə baxdıqları zaman övladlarımızın alt şüuruna yerləşmiş mənfi obrazların oyuncaqlarını onların əllərinə verməklə tamamilə ona bənzəməsinə şərait yaradırıq.

Bu cür uşaqların evdə, bağçada, məktəbdə, həyətdə yaşdıları arasında aqressiv hərəkətləri hələ də bizə çatmır ki, çatmır. Lakin o, böyüyür. Həm də ki, qəddarlıqla, kobudluqla. Bir də baxırıq ki, uşağımız artıq böyük oğlandır. Lakin hər gün yaşdıları ilə dalaşır, gəlir, hər gün ondan gileylər, şikayətlər gəlir. Bizə nə deyirik: bax elə bu, uşaqıqdan belədir bax. Başlayırıq yenə onu danlamağa.

Lakin danlanmalı o uşaq deyil. Biz valideynlər. Onun bu cür xarakterə malik olmasında günahkar bizik. Bunun üçün özümüzü danlamalı, günahkar hesab etməliyik, növbəti dəfə belə səhvlərə yol verməmək üçün...

Bu gün əyləndirən oyuncaqlar sabahın faciəsi ola bilər

Bəli, bunu bir daha unutmamalıyıq ki, bu gün istənilən bir oyuncağı düşünmədən, götür-qoy etmədən, övladımızın psixoloji vəziyyətini, yaşını, dərketmə qabiliyyətini düşünmədən aldığımız oyuncaqlar sabah onların da, bizim də faciəmiz ola bilər.

Birincisi, uşaqlara çox oyuncaq almaq ümumiyyətlə, düzgün deyil. Bunu bir valideyn kimi dərk edib qohumlara, yaxınlara da demək lazımdır ki, mənim uşağıma çox oyuncaq almayın. Çox oyuncaq uşağın fikrini haçalayır. O, bilmir ki, əyləncəsinə hansı şəkildə qursun. Oyuncaqlar arasında seçim edərkən beyni yorulur, onları bir-birinə qarışdırır. Bəzən hirsəlir, lakin biz bunu kənardan görə bilmirik. Daha doğrusu, çox halda görməyə vaxt tapa bilmirik.

Uşaqlarımıza oyuncaq seçərkən onlara sadə, anamlı, keyfiyyətli oyuncaqlar alınmalıdır. Əks təqdirdə, ən birincisi onların sağlamlığı təhlükə altına düşər. Daha sonra isə zamanla psixoloji vəziyyətində qüsurlar yarana bilər. Bütün bunların qarşısının vaxtında alınma şərtlərindən biri də uşaqla valideyn arasında yaxın təmasın olmasıdır. Valideyn övladına vaxt ayırmalı, onunla birlikdə oyuncaqlarla oynamaq, uşağın hansı oyuncaqlara daha çox meyilli olduğunu müşahidə etməlidir. Əgər uşaqlarda qəddarlıq, kobudluq ehtiva edən oyuncaqlara meyil aşkar edərsə, onu zaman-zaman doğru olan istiqamətə yönləndirməlidir. Bu, uşaq kiçik olarkən o qədər asan olur ki. Lakin o, bir qədər böyüdükdən, artıq psixologiyası zədələndikdən sonra mümkün olmur.

Hər bir valideyn övladlarını min bir əziyyətlə böyüdür, onların təlim-tərbiyəsinin düzgün olması birinci arzusu olur. Lakin bunu da bilmək vacibdir ki, uşaqlar bizim əsərlərimizdir. Sanki bir rəsm əsəri kimidirlər. Hansı rənglərdən istifadə etsək çəkəcəyimiz rəsmdə yalnız o rənglər olacaqdır. Hansı mənzərəni çəkmək istəsək, rəsmi sonunda həmin mənzərə ilə qarşılaşacağıq. Buna görə də uşaqlarımızı bu gün onları bütün mənalarda əyləndirən, sabah isə təhlükə ilə üz-üzə qoyan, həyatlarının faciəsinə çevrilən oyuncaqlardan uzaq tutmalıyıq.

Bəli, hər bir valideyn o zaman rahat olur ki, övladlarını xoşbəxt görür. Xoşbəxtlik nədir? Düzgün tərbiyə, sağlam bədən və ruh, təhsil, cəmiyyətdə qazınan mövqə. Bütün bunların təməli isə evlərimizdə, həm də bizim iştirakımızla qoyulur. Bu məsələdə iki cür iştirakçıyıq. Bir hadisələrin düz içərisində, bir də hadisələri kənardan izləyən şəxs kimi. Bu qədər sadə. Düşünürəm ki, bir valideyn üçün hansının ən doğru olduğunu anlamaq heç də çətin deyil...

Mətanət Məmmədova

KTMT-nin İrəvan Çuxuru

Ermənistanın arzu və istəklərinin dəfn olunduğu məkan

KTM-nin son İrəvan toplantısında çox kartlar açıldı, "Putin NATO-su" adlandırılan bu hərbi təşkilatda kimin kim olduğu, üzə çıxdı. Moskvanın, Minskin, Astananın, Bişkekin, Düşənbənin bir dərdi var idisə, İrəvan bu toplantıda min dərdinə dəvə axtarırdı. Nə oldu, dərdlərinə dərman bula bildilər-mi? Əlbəttə, yox. Çünki, birinin dərdi o birisinin probleminə idi, birinin problemi digər ölkənin vəziyyətdən çıxması üçün lazım idi.

Rusiyanın Ukrayna bataqlığına düşməsindən istifadə edən Ermənistanın Avropada özünə yeni meşuq axtarması da deyilənlər sırasındadır. Tacikistanla Qırğızıstanla

qatdı.

KTMT sammiti şübhəsiz, təkcə Avrasiya məkanında deyil, ümumiyyətlə, bütün dünyada unikaldır. Nə Kambocada ASEAN sammitində ("Cənub-Şərqi Asiya Ölkələri Assosiasiyası - müəllif), nə Taylandda APEC forumunda ("Asiya-Sakit Okean İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı - müəllif), nə də Bali adasındakı G20-də sammiti bu qədər "unikal" deyildi. Fotomüxbirin iki liderə - Qırğızıstan və Ermənistan rəhbərlərinə ünvanladığı bir qədər kəskin və qəti irad bildirməsi də bu təşkilatın səviyyəsini göstərdi. Bunu yalnız şəkilçəkdirmə mərasimində bəzəmək olar. Fotoqrafın: "Bağışlayın, qals-tukunuzu düzəldə bilərsinizmi?" deyər qırğız prezidentə müraciəti də erməni jurnalistlərin tərbiyyə-sindən xəbər verirdi. Hər iki dövlət başçısı isə "iradlar"dan sonra

tanı, Qırğızıstanla Özbəkistanı bir-birinə düşmən edənlərdən kim mədət umar, kim ədalət istəyər? Ermənistanın əsas dərdi Azərbaycanla çözmə bilmədiyi ən böyük problemlərinə KTMT-ni alət etmək, bu dövlətlərin gücünü arxasına alıb yeni təxribatlar törətmək, yeni ərazilər ələ keçirmək, separatçılığı dəstəkləmək idi. Bütün bunlar sayəsində KTMT-nin İrəvan sammitində istənilən nəticələr əldə olunmadı. Bu ölkələrdən heç biri Rusiyanı Ukrayna savaşında dəstəkləmədi, Qərbin təzyiqlərini üzərinə götürmək istəmədi, sanksiyalara şərikinə olmadı. Əslində bütün bunlar Rusiyanın gözləntiləri idi.

Bəs İrəvan bu sammitə qatılarda nə düşündü? Hansı problemlərinə əncam çəkilməyini planlaşdırırdı? İşğalçı, sülh danışıqlarından imtina edən Ermənistanın baş naziri Paşinyanın məsələyə münasibəti özünü çox gözəltməyib və yekun sənədi imzalamaqdan imtina edib. "17 maddədən ibarət olan sənəddə iki maddə İrəvanı qane etməyib və

imzadan vaz keçib. Paşinyan iclasında bildirib ki, bu iki sənəd yenidən baxılmaq üçün göndərilib və bunu yekunlaşdırma və ortaq məxrəcə gələ bilərik. Əldə olunan razılaşmalar mümkün qədər tez həyata keçiriləcək", Paşinyan bildirib.

Ermənistan parlamentinin spikeri Alen Simonyan isə bildirib ki, KTMT hərbi-siyasi strukturdur və gözləntilərimiz hərbi yardımla bağlıdır, bundan əlavə, siyasi qiymətlə də bağlı ola bilər. Amma sammitdə qəbul olunan sənəddə siyasi qiymət yetersiz idi, ona görə də bəyanatı imzalamamaq barədə qərar qəbul edildi. "Bu gün KTMT ərazisində üçüncü ölkənin qoşunları var. KTMT ölkələrinin buna necə uyğunlaşdığını və ya bunun davamını necə gördüyünü bilmirəm", - deyər Alen Simonyan bildirib.

KTMT-dən çıxmaq və ya çıxarmamaq məsələsinin Ermənistanın gündəmində qalıb-qalmamasına gəlincə, parlament sədri deyib ki, heç vaxt belə bəyanat verməmişik: "KTMT-nin regionu tərk etdi-

yini və bundan narahat olduğumuzu bildirmişik. Dostlarımız sual verməlidir: KTMT bu Transqafqaz ərazisindən çəkilməyə qərar verib, ya yox? Gedirsə, heç olmasa bunu söyləmək lazımdır. Ancaq demək olmaz ki, biz yalnız bu strukturun addımlarını gözəyirik, sərhədlərimizin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün müstəqil addımlar atırıq".

Yəqin ki, həm Paşinyanın, həm də parlamentin spikerinin açıqlamalarındakı narazılıqları sezdiniz. Bu sıradan bir etiraz, dəyməduşərlik deyil. Bunun arxasından kimin boylandığını görə bilərik. Əvvəllər Ermənistan böyük bacısı Rusiya ilə heç vaxt bu ritorikada söhbət aparmayıb. Bu gün isə "ya bu, ya da bu" tələbləri irəli sürür. Yəni, ya mən dediyimi etməli, Azərbaycana qarşı savaşda, təxribatlarda yanımda olmalısan, ya da bunu başqası görəcək. Həm də ünvanını da göstərir, Rusiyanı Cənubi Qafqazdan vurub çıxarmaq üçün gecə-gündüz baş sındıran ABŞ və Fransa.

Bəs İrəvanda nə baş vermişdi? Əvvəla Rusiya Prezidenti Vla-

dimir Putinin səfərindən qabaq ermənilərin hazırladığı sürprizlərə diqqət edək. Etirazçılar əllərində Rusiya və Belarus prezidentlərinin "persona non-grata" (arzuolunmaz şəxslər) yazılmış plakatlar tutaraq onların gelişindən nə qədər "bəxtəvər" olduqlarını göstərirdilər. Hətta hər iki prezidentin kartecinə hücum da planlaşdırılmışdı. Bunu isə oğulları törətdikləri təxribat-diversiya əməllərinə görə Azərbaycan həbsxanalarında məhbus həyatı yaşayan erməni əsgərlərin anaları edəcəkdilər.

Noyabrın 23-də Rusiya prezidenti Vladimir Putin İrəvanda keçirilən Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının Dövlət Başçıları Şurasının iclasında iştirak etdi. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan çıxış edərək özünün KTMT-də ötənlik fəaliyyətini məğlubi hesab etdi. Amma bu müddətdə KTMT-dən faydalanan tərəfin Qazaxıstan prezidenti Kassım-Jomart Tokayev olduğunu da gizlətmədi. Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenkou isə töhmətləndirilən şəxslər siyahısına

səziz şəkildə deyilənlərə əməl etdilər. Regional forumda bu, təbii ki, onların hər ikisinin özünə inamsızlığından və əksinə, fotojurnalistin özünə güvənindən xəbər verirdi, deyər bilmərik.

Şəkilçəkdirmə mərasimində Ermənistanın baş naziri narahat görünmürdü, çünki itirəcəyi bir şey də yox idi. Amma özünü saxlamayıb zəif gülümsədi və fotomüxbirə bir növ ümidverici signal göndər-məklə yanaşı qalstukunu düzəltməyə başladı. Xeyr, başqa sammitlərdə liderlərlə fotoqraflar arasında münasibət belə deyil. Yalnız burada, görünür, fotoqraflar düzgün çəkilməyən hansısa şəklin başqa mənə verəcəyindən qorxurlar.

Dar tərkibdə keçirilən görüşdə Ermənistanın baş naziri acı olsa da vurğulayıb ki, bu gün Ermənistanın KTMT-də sədrliyi başa çatır... Yubiley olsa da, əhval-ruhiyəmiz heç də yubiley deyil. Baş nazir cəm şəkilçisi əlavə etməklə, təbii ki, ilk növbədə KTMT-nin bütün üzvlərini deyil, özünü nəzərdə tuturdu.

"Son iki ildə KTMT üzvü olan Ermənistan ən azı üç dəfə Azərbaycanın təcavüzünə məruz qalıb", - deyən Nikol Paşinyan əlavə edib ki, KTMT-nin Azərbaycanı təcavüzkar hərəkətlərindən çəkəndirməməsi üzücüdür. Üstəlik, faktiki olaraq bu günə kimi biz KTMT-nin Azərbaycanın Ermənistanla təcavüzünə münasibəti ilə bağlı bir qərara gələ bilməmişik.

Bələ təəssürat yaranmışdı ki, Nikol Paşinyan qapını ucadan çıxaraq ölkəsinin prezidentliyi ilə vidalaşmaq qərarına gəlib. Doğrudan da, ona məhəl qoyulmadı. Və o, öz həmkarlarını bundan sonra da yöndəmsiz vəziyyətə salmağa hazır idi. Açıq-aydın görünürdü ki, heç bir üzv ölkə Ermənistan tərəfindən hərbi münaqişəyə qarışmaq istəmir. Son görüşdə Belarus prezidenti Lukaşenko bu barədə ona açıq şəkildə, bir neçə dəfə ardıcıl və hətta kobud şəkildə danışmış. Amma deyərsən yox, bu sözlərin heç biri Paşinyana təsir etməyib.

- Bu, - Ermənistanın baş naziri qeyd edib, - həm ölkəmizdə, həm də xaricdə KTMT-nin imicinə böyük ziyan vurur (bəlkə də Nikol Paşinyan dünyadakı erməni diasporunu, daha doğrusu, pərdəarxasında dayanan tərəfdaşlarını nəzərdə tutaraq, bunu etməyəcəyini açıq şəkildə bildirirdi). "Mən bunu Ermənistanın KTMT-dəki əsas uğursuzluğu kimi qiymətləndirirəm", - deyərək əlavə edib.

Qeyd edək ki, nəticədə Nikol Paşinyan sammitin on yeddi yekun sənədindən ikisini imzalayıb. Nikol "Bu ilin yanvarında Qazaxıstan Prezidenti cənab Tokayevin ölkədə qanunun və əsasıyın bərpası məsələsində onlara dəstək olmaq üçün müraciətinə KTMT-nin çevik reaksiyasını" uğur adlandıraraq: "Bələ olan halda biz məsələni bir gecədə həll etdik ki, bu da Qazaxıstanla daxili

xaosa yol verməməyə imkan verdi". Məlum məsələdir ki, Nikol Paşinyan bunu digər həmkarlarının diqqətinə çatdırmaqda onları həm də qınayıb. Həmçinin deyib ki, istəsəydilər Ermənistanın da problemini bir gecədə həll edə bilərdilər. Amma bacarmadılar, ya da istəmədilər.

Nikol Paşinyandan yenidən prezident seçilməsi münasibətilə təbrikləri qəbul edən Qasım-Jomart Tokayev təbrikləri qəbul edib və eyni zamanda bu qalibiyyəti də, erməni prezidentin fikirlərini də təbii qarşılayıb. Və əlavə edib ki, hər kəs əməllərinə layiqdir. Putin bu söhbətdə erməni həmkarı ilə eyni mövqedə olduğunu xatırladı. Qasım-Jomart Tokayev çox sülhpərvər və çoxvektorlu olacağına söz verib: "Birgə fəaliyyətin səmərəliliyini KTMT-nin yanvar ayında Qazaxıstanda apardığı sülhməramlı əməliyyat da təsdiqlədi. Bu əməliyyat ekstremistlərin hakimiyyəti ələ keçirməsinin qarşısını aldı və respublikada daxili siyasi vəziyyətin sabitləşməsinə kömək etdi".

Bəli, Qazaxıstan prezidenti Ermənistanın baş nazirindən fərqli olaraq sammitdən əsas faydalanan şəxs oldu.

Sammitdə digər maraqlı hadisələr də baş verdi. Dar çərçivədə keçirilən görüş saat yarım nəzərdə tutulsa da danışıqlar üç saatdan artıq davam etdi. Nə vaxtsa geniş tərkibdə görüşün başlanacağına dair siqnal gəlməyə başlamışdı, görüşün geniş tərkibdə keçirilməsini istəyənlər arasında Rusiyanın müdafiə naziri Sergey Şoyqu, xarici işlər naziri Sergey Lavrov, Təhlükəsizlik Şurasının katibi Nikolay Patruşev hətta səbirsiz kimi davranırdılar. Onlar bir müddət şən söhbət etsələr də, kədərliyə gəlirlər ki, heç kim onların problemləri ilə məşğul olmağı düşünmürdü. Rusiyanın dərdi qlobal idi, əslində

KTMT-nin İrəvanda keçirilən iclası Moskva üçün hava və su kimi lazım idi. Burada qəbul ediləcək yekun sənəddə Rusiyanın dəstəklənməsi vacib idi.

Bu arada, dar tərkibdə keçirilən görüşdə, üzv ölkələrin rəhbərləri Ukraynadakı hadisələri müzakirə etməyə davam ediblər. Sualları həmişə olduğu kimi, Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko verib: "Rusiya və onun müttəfiqlərinin guya aqressiv davranışını cilovlamaq bəhanəsi ilə KTMT-nin qərb sərhədləri yaxınlığında, yəni bizim sərhədlərimizin yaxınlığında ABŞ və digər NATO ölkələrinin hərbi mövcudluğunun sistemli şəkildə artırılması müşahidə olunur. Qərb NATO-nun şərq cinahına qoşun, silah və hərbi texnika ötürməkdə davam edir. Potensial olaraq, bu, təhdid deyilsə, nədir?"

Lukaşenko bildirib ki, ölkəsi Belarus ərazisində rus qoşunlarını hazırlamaqda, daha sonra Ukraynada döyüşməkdə ittiham olunsa da, biz hücumə üstünlük verər və deyir ki, Belarusun özü də hücumə keçmək üzrədir, KTMT hazır olsun. "Minlərlə ukraynalı əsgər NATO proqramlarına uyğun olaraq öz poliqonlarında təlim keçir", deyərək Belarus prezidenti əlavə edib: "Kiyev Qərb silahları və hərbi texnikası ilə təmin olunub. Münaqişədə birbaşa iştirak deyilsə, bu nədir? Bəs Ukraynanın məğlubiyyətinin Şimali Atlantika Alyansının məğlubiyyəti demək olacağını deyən NATO baş katibi Yens Stoltenberqin açıqlamalarını necə başa düşmək olar?"

Əvvəllər olduğu kimi, (məsələn, Astana-da, MDB-nin sonuncu sammitində) Aleksandr Lukaşenko Vladimir Putinin mövqeyindən çıxış edərək, bir növ, onun səsinə çevrilərək: "Biz qan tökülməsini dayandırmalı və sülh danışıqlarına başlamalıyıq", deyib və təkid edib ki, Qərb Ukraynanı da danışıqlar masasına oturmağa icazə versin.

Aleksandr Lukaşenko gözlənilmədən Amerika Birləşmiş Ştatlarının ehtiyatlı, məsuliyyətli və uzaqgörən siyasətinə qiymət verib: "Getdikcə daha çox insan nüvə silahından istifadənin mümkünliyindən danışıq. Yaxşı ki, amerikalılar hələ də nüvə oyunlarının təhlükələrini mükəmməl dərk edən sağlam düşüncəli insanlara sahibdirlər. Beynəlxalq siyasətdə nüvə şantajına yer olmamalıdır! Yədinizə salın, böyük fizik Albert Eynşteyn bir dəfə demişdi ki, üçüncü dünya müharibəsinin hansı silahla aparılacağını bilmirəm. Amma dördüncüsü dəyənk və daşla olacaq".

Lakin KTMT-nin genişləndirilmiş iclası qısa olub. Onun nəticələrindən sonra KTMT-nin baş katibi postundan istefa verən Stanislav Zas çıxış edib. O, KTMT ölkələrinin xarici işlər nazirlərinin Rusiya nümayəndə heyətlərinə Polşa vizalarının verilməməsi ilə bağlı bəyanatına münasibət bildirib.

Rusya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun ATƏT-in iclasında iştirakını əngəlləyən Polşanın hərəkətlərinin başa düşmədiyini deyən Lukaşenko Avropanın sülh istəyini də şübhə altına alıb. Deyib ki, Qərbin danışıqlar barədə danışıması vaxt itirməkdən başqa bir şey deyil. Çıxışı zamanı Lukaşenkonun səsinə ucaltması da diqqətdən yayınmayıb. Hətta Rusiya prezidenti də bir-iki dəfə ona tərəf boylanıb və təəccübünü də gizlətməyib. Amma Lukaşenkonun dediklərində həqiqətin olduğunu görəndə Putin Avropa Parlamentindən Rusiyanın "terrora sponsorluq edən dövlət" adlandırılmasını qəzəblə qarşıladığını da gizlətməyib.

Bəli, İrəvana toplaşan KTMT üzvləri necə gəlmişdilərse, eləcə də geriye döndülər, həm də əlləri boş...

V.VƏLİYEV

Azərbaycan-Serbiya əlaqələri strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlib

"Serbiya liderinin Prezident İlham Əliyev haqqında dediyi "Biz onun sözünə hər hansı imzadan daha çox inanırıq" fikri Azərbaycanın dövlət başçısının beynəlxalq arenada yüksək nüfuza, hörmətə və etimada sahib olduğunu bir daha sübut edir"

“Azərbaycanın xarici siyasəti çoxşaxəliliyi ilə daim diqqətdir. Beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə əsaslanan xarici siyasətimizin uğurları göz qabağındadır. Bu fikir daim önə çəkilir ki, böyüklüyündən, kiçikliyindən asılı olmayaraq bütün dövlətlərlə qarşılıqlı maraqlar və hörmət prinsipləri əsasında əlaqələr quran Azərbaycanın ikitərəfli və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində münasibətlərinin inkişaf səviyyəsinə diqqət yetirdikdə tarixi Zəfərimizdən sonra bu sahədə uğurların geniş miqyas aldığını daha aydın görmək mümkündür.

Buna əmin olmaq üçün təkcə son zamanlar dövlət başçısı İlham Əliyevin bu və ya digər ölkələrə səfərlərinin, beynəlxalq təşkilatların tədbirlərində iştirakının miqyasına diqqət yetirmək kifayətdir. Bir mühüm məqamı da xüsusi qeyd etməliyəm ki, Azərbaycanın xarici siyasətində Avropa ölkələri ilə əlaqələrin inkişafına xüsusi diqqət göstərilir. Prezident İlham Əliyevin noyabrın 23-də Serbiya Respublikasına rəsmi səfəri də bunun bariz nümunəsidir. Səfər çərçivəsində istər prezidentlərin təkbətək, istərsə də geniş tərkibdə görüşlərində, həmçinin səfərin mahiyyətini özündə əks etdirən dövlət başçılarının mətbuata birgə bəyanatlarında diqqəti çəkən mühüm məqamlardan biri Prezident İlham Əliyevin şəxsi nüfuzuna, yürütdüyü siyasətə böyük dəyərini verilməsi oldu. Prezident İlham Əliyevin Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandar Vuçiq ilə təkbətək görüşündə Serbiya liderinin "Azərbaycan bizim çoxdankı dostumuzdur və ümidvaram ki, bundan sonra da biz münasibətlərimizi daha da inkişaf etdirəcəyik. Heç kəs bir faktı inkar edə bilməz ki, biz yaxın dostuq, yaxın dost kimi qalırıq", eyni zamanda, müxtəlif istiqamətlərdə əlaqələrin inkişafında hüquqi baza rolunu oynayan sənədlərin imzalanmasından sonra mətbuata bəyanatında "Mən Prezident Əliyevə dedim ki, bütün şəffaf protokol məsələlərinə görə bəzi sənədlər imzalanmalı olarsa da, onun sözü bizim üçün yetərlidir. Çünki biz onun sözünə hər hansı imzadan daha çox inanırıq. O, nəyi deyirsə, mənim üçün kifayətdir, bilirəm ki, bu, belə də olacaq. Bu, bizim üçün həqiqətən də vacibdir" kimi fikirləri cənab İlham Əliyevin nüfuzuna, şəxsi keyfiyyətlərinə, həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq arenada birlik, həmrəylik çağırışlarını real həyatda təsdiqləməsinə verilən dəyər kimi qəbul edirik. Dövlət başçısı İlham Əliyevin daim haqqın, ədalətin, beynəlxalq hüququn yanında olması əksər dövlətlərin yüksək dəyərləndirdiyi məqamlardandır". Bu fikirləri Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Xətai rayon təşkilatının sədri, siyasi elmlər doktoru Vüqar Rəhimzadə açıqlamasında bildirib.

Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, səfər çərçivəsində imzalanan Birgə Bəyanat, Strateji Tərəfdaşlıq Şurasının yaradılması haqqında Memorandum

və onun əlavəsi olan Strateji Tərəfdaşlıq Şurasının Əsasnaməsi, həmçinin ayrı-ayrı sahələr üzrə sənədlər iki ölkə arasında əlaqələrin inkişafında hüquqi baza olaraq gələcək barədə aydın təsəvvür yaradır: "Qarşılıqlı səfərlər həm aktual məsələlərin müzakirəsi, həm də əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayan və hüquqi baza olan sənədlərin imzalanmasında vacib faktorlardan biridir. Hər bir məsələnin müzakirəsi problemə birgə yanaşmaların ortaya qoyulmasına çağırışlar edir. Serbiya Prezidenti ölkəsinin Azərbaycanla oxşarlıqları fonunda bu mühüm məqamı diqqətə çatdırdı ki, hər iki dövlət öz ərazi bütövlüyünü qətiyyətli şəkildə qoruyub saxlayır və biz bir-birimizə beynəlxalq arenada, beynəlxalq təsisat və təşkilatlarda BMT Nizamnaməsinə və beynəlxalq ictimai normalara əməl edərək kömək edirik. Biz bu məsələdə bir-birimizə etibar edə bilərik.

Günümüzün əsas çağırışı olan bu məqama da xüsusi diqqət yönəldildi ki, yalnız bir neçə ölkənin beynəlxalq hüquq normalarına riayət etməsindən başqa beynəlxalq hüquqdan çox az bir şey qalıb. Beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə əməl etməyin gələcək üçün yeganə imkan və seçim olduğu bir daha açıqlandı. Nəzərə alaq ki, dövlət başçısı İlham Əliyevin elə bir xarici səfəri yoxdur ki, artıq tarixə qovuşan Qarabağ münaqişəsinin həllindən bəhs olunmasın. İşğal və postmünaqişə dövrlərindən geniş bəhs edən dövlət başçısı İlham Əliyevin diqqət göstərdiyi əsas məsələ bəzi aparıcı dövlətlərin və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların ikili standartlara əsaslanan siyasətinin yaratdığı problemlər olur. Serbiyaya səfəri zamanı mətbuata bəyanatında da dövlət başçısı İlham Əliyev BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsinin 27 il icrasını gözləməsindən bəhs etdi. Bildirdi ki, bəzən bu qətnamələr bir neçə saat ərzində icra edilir, Azərbaycana gəldikdə isə biz 27 il gözlədik. Dövlət başçısı mətbuata bəyanatında bu çağırışı etdi ki, ona görə dünya ictimaiyyəti beynəlxalq təşkilatların gələcək fəaliyyəti ilə bağlı öz təkliflərini verməlidir. Biz də Azərbaycan olaraq buna hazır

ıq. Çünki qəbul edilmiş qərarlar əgər həyatda öz əksini tapmırsa, yerinə yetirilmərsə, əlbəttə ki, bu, çox düşündürücüdür."

YAP Xətai rayon təşkilatının sədri bildirib ki, hər bir səfər əlaqələrin inkişafında yeni mərhələnin başlanğıcıdır: "Prezident İlham Əliyevin Serbiyaya noyabrın 23-də reallaşan səfəri ölkəmiz arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 25-ci ildönümünün qeyd olunduğu vaxta təsadüf edir. Səfərin məqsədi məhz ölkələrimiz arasında yüksək səviyyədə olan əlaqələrin daha da inkişafına və qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə əməkdaşlığın gücləndirilməsinə töhfə verməkdir. Strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksələn Azərbaycan-Serbiya əlaqələrinin inkişafı üçün geniş imkanlar mövcuddur. Dövlət başçısı İlham Əliyevin "Belə səfərlərimiz çox olacaq. Bizim dostluğumuz da əbədi olacaq" fikirləri gələcək barədə aydın təsəvvür yaradır. Onu da qeyd edək ki, indiyədək iki ölkə arasında 44 sənəd imzalanıb. Bu sənədlər arasında 2013-cü ildə imzalanmış "Dostluq münasibətləri və strateji tərəfdaşlıq haqqında" Bəyannamə və 2018-ci ildə imzalanmış "Strateji tərəfdaşlıq üzrə Birgə Fəaliyyət Planı" xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Hər iki sənəddə keçmiş Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri, BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələri, Azərbaycan Respublikasının suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunulmazlığı əsasında tezliklə həll olunmasının dəstəkləndiyi qeyd olunmuşdu. Bu səfər isə tarixi Zəfərimizin yaratdığı reallıqların müzakirəsi və müəyyənləşdirilən hədəflərə nail olmaq üçün birgə səylərin göstərilməsi baxımından diqqətdə oldu."

“Xankəndidə baş verən hadisələr, müşahidə olunan erməni təxribatları onun göstəricisidir ki, bu erməni yaramazlar yenə öz ampluasındadır, bunların adam olması mümkün deyil, bunların qulağı, təpəsi, alınlarının ortası "dəmir yumruq" üçün yenə darıxıb". Bunu "Səs" qəzetinə açıqlamasında millət vəkili Elşən Musayev deyib. Onun sözlərinə görə, məğlub və avam Paşinyan bir şeyi anlamalıdır ki, təxribatlar öz başında çatlayacaq: "Hər belə təxribatdan sonra daha da rəzil-rüsvay, biabır olacaq və sonucda sülh müqaviləsini imzalamaq üçün yalvaracaq! Məhz yalvaracaq! Hə, ola bilər indiki məqamda bacısı Fransa və digər məlum ölkələr Ermənistanı müəyyən qızıqdırıcı təkliflər verir və buna görə də Paşinyan həvəslənib. Amma bir daha deyirəm: Onların məkri planı və strategiyası, hər zaman olduğu kimi, yenə fiaskoya uğrayacaq. Ermənistan belə təxribatlara davam etsə, cavabı ən sərt formada veriləcək. Azərbaycan tərəfi artıq bir neçə dəfə anti-terror əməliyyatı keçirib. Ehtiyac olsa, növbətisini də keçirəcək".

Gülyana

Yol qəzalarının qarşısını necə almaq olar?

NƏQLİYYAT ÜZRƏ
EKSPERT AÇIQLADI

“Yol nəqliyyat hadisələri, ümumiyyətlə, bir sistemdir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında nəqliyyat eksperti Aslan Əsədov deyib. Onun sözlərinə görə, bu sistem say sistemi adlanır. Bu sistemdən biri öz funksiyasını yerinə yetirməyə dərhal yol nəqliyyat hadisəsi baş verə bilər. Bu halların olmaması üçün sürücü ayıq-sayıq olmalıdır, avtomobil

müxtəlif standartlara cavab verməlidir. Bu proseslərdən biri olmasa yol nəqliyyat hadisəsi baş verəcəkdir. Hadisələrə biz statistikalarla müşahidə etsək, o zaman görürük ki, burada nə problem avtomobillərlə, nə də başqa bir şeylə deyil, məhz hadisələr sürücülərlə bağlıdır. Yəni sürücülərin yol hərəkəti haqqında qanunları düzgün bilməməsindən yaranan problemlərdir. Avtomobil və digər nəqliyyat vasitələrini düzgün sürə bilməmələrdən irəli gələn problemlərdəndir. Bundan da əlavə yol hərəkəti qaydalarına əməl etməməsi, qaydalarla etinasız yanaşması hadisələrin yaranmasına gətirib çıxarır. Buna misal olaraq demək olar ki, sürətli yoldur, sürücü maşını yolun sağ istiqamətinə çəkərək maşını arxa-arxaya verir və bu zaman qəza baş verə bilər. Başqa bir misal olaraq da sürücü sağ dönmə siqnalını yandırıb, sola və yaxud geriye dönməyə qəza şəraiti yaradır. Amma qəzaların hamısını sürücülərin üzərinə atmaq olmaz.

Buradan belə bir nəticəyə gəlsək bəzi məqamlarda sürücü də haqlı ola bilər. Bəs nədir bu məqam? Məsələn, işıqlandırılmayan yollarda piyadalar məsuliyyətli olmalıdır. Çünki nə qədər normal sürətdə gələn maşın olsa belə sürücünün yolu görməməsi, buna yol korluğu da deyilir, ondan asılı olaraq yolu görməyə bilər. Bu zaman birmənalı olaraq bunu sürücülərin üzərinə atmaq olmaz. Işıqlandırılmayan yollarda qəzalar qaçınılmaz olur. Bundan da birbaşa olmasa da dolayısıyla piyadalar hadisəyə cavab verməlidir. Yeni piyadalarımızın da yol hərəkəti qaydalarını bilməlidirlər və o qaydalarla əməl etməlidirlər".

Ziya Hikmət oğlu

“Ermənilərin alınlarının ortası “dəmir yumruq” üçün darıxıb”

Hər dəfə 44 günlük Vətən müharibəsində "Dəmir yumruğu"un gücü ilə işğaldan azad olunan ərazilərimiz haqqında düşünərkən böyük qürur hissi keçiririk. Əzəli torpaqlarımızın tarixi, mənşəyi, coğrafi relyefi bu məkanların qədimliyini bir daha təsdiqləyir. Bu gün iki il bundan əvvəl Kəlbəcərimizin erməni işğalından azad olduğu gündür. Artıq iki ildir Kəlbəcərimizə qayıtmışıq. Əzəli və qədim torpağımıza. "Çay üstündə qala" olan Kəlbəcərimizə. Azərbaycanın cənənət məkanı olan Kəlbəcərin təbiətin muzeyi adlandırılması əbəs deyil. Bulaqları və çeşməsindən içilən su buranın gözəlliyinə min bir rəng qatır. 4 mindən artıq bitki növü olan və bunlardan da 200-ü dərman bitkisi hesab olunan ərazidə min bir bir dərmanın dərmanı var. Belə bir ifadə var: "Kim Tərtərçay dərəsi boyunca seyr etməmişdirsə, İsvəçrənin gözəlliyinə yalnız o məftun ola bilər". Kəlbəcəre dünya şöhrəti qazandırmış Yuxarı İstisu, Aşağı İstisu, Keşdək, Qarasu, Mozçay, Bağırısqaq, Qotursu kimi çox böyük müalicə - balneoloji təsirə malik mineral su yataqları da işğal dövründə erməni əsarətində idi.

"KƏLBƏCƏR AZƏRBAYCANIN AYRILMAZ BİR PARÇASIDIR, HİSSƏSİDİR"

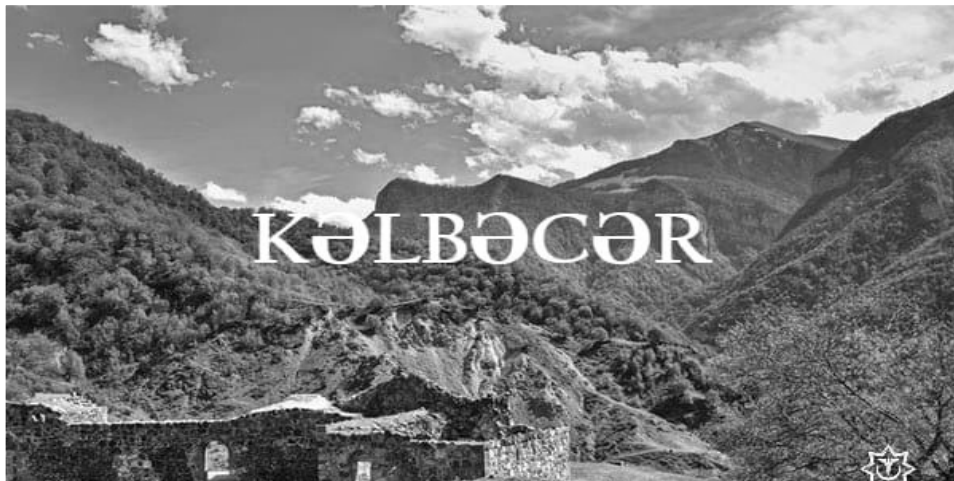
Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Müzəffər Ordumuz 30 ilə yaxın işğalda olan torpaqlarımızı azad edərək Zəfər tariximizi yazdı. Müharibənin ilk günlərindən Azərbaycan ordusu qələbə qazanaraq irəliyə doğru addımlayırdı. İşğal altında olan şəhər, kənd və qəsəbələrimizin bir çoxunun Azərbaycan ordusu tərəfindən azad olunması, eləcə də Şuşanın azad edilməsi və noyabrın 9-da 72 yaşayış məntəqəsinin azad edilməsi artıq düşmənin çıxılmaz vəziyyətdə olduğunu ona anladığı və məğlubiyyəti ilə üz-üzə qaldı. Belə olduğu halda, 2020-ci ilin noyabrın 10-da Azərbaycan Prezidenti, Rusiya Prezidenti və Ermənistan baş nazirinin birgə bəyanatı imzalandı. Dövlət başçısının vurğuladığı kimi, Paşinyan öz xoşu ilə bunu imzalamadı və dəmir yumruğun hesabına imzaladı. Bəyanatda 10 noyabr 2020-ci il tarixində Moskva vaxtı ilə saat 00.00-dan etibarən Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında atəşin və bütün hərbi əməliyyatların tam dayandırılması elan olundu. 15 noyabr 2020-ci il tarixində Kəlbəcər Azərbaycan Respublikasına Kəlbəcər rayonunun, 20 noyabr 2020-ci il tarixində Ağdam rayonunun, 1 dekabr 2020-ci il tarixində isə Laçın rayonunun qaytarılması əksini tapıb. Göründüyü kimi bəyanata əsasən, 15 noyabr tarixində Kəlbəcərin təhvil verilməsi qərarlaşdılsa da Ermənistan tərəfinin Rusiya vasitəsilə Azərbaycandan xahişi ilə bu müddət 25 noyabr tarixinə qədər uzadıldı. Buna səbəb olaraq isə ərazi relyefinin mürəkkəb olması, ərazinin böyüklüyü və humanizmə göstərilmişdir. 25 noyabr 2020-ci il tarixində Kəlbəcər işğaldan azad olur, yeni nəfəs, yeni həyat gəlir Kəlbəcəre. Doğma sakinlərin hənərtisni duyan, onlara qucaq açan Kəlbəcər. Ulu Öndər Heydər Əliyev deyirdi: "Kəlbəcər həm təbii sərvətlərlə zənginliyinə görə, həm iqliminin gözəlliyinə görə, həm də orada yaşayan insanların fədakarlığına görə respublikada həmişə çox hörmətə, ehtiramə layiq olubdur. Kəlbəcər Azərbaycanın ayrılmaz bir parçasıdır, hissəsidir. Heç şübhəsiz, o gün gələcək ki, Kəlbəcər rayonu Ermənistanın silahlı qüvvələrinin işğalından azad olacaq və Kəlbəcərin vətəndaşları, sakinləri, bizim soydaşlarımız öz yerlərinə, yurdlarına qayıdacaqlar". Artıq o zaman, o gün yetişdi.

"ZAMAN DƏYİŞİR, ERMƏNİ FAŞİZMİ DƏYİŞMİR VƏ DƏYİŞMƏYƏCƏK"

Məğlubiyyətlə barışa bilməyən erməni əhalisi bölgədə Azərbaycana qarşı ekoloji terror fəaliyyətləri həyata keçirib. Ərazini tərk edən ermənilər evlər ilə yanaşı, meşələri də yandırblar. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, "Rusiya rəhbərliyi bizə müraciət etmişdir ki, onlara əlavə on gün vaxt verin, onlar buradan öz şələ-şülələrini yığışıra bilmirlər. Onlara vaxt verin ki, çıxsınlar. Biz yenə də humanistlik göstərdik. Yenə də vaxt verdik noyabrın 25-nə qədər. Amma onlar bu müddət ərzində nə etdilər?! Onlara məxsus olmayan, qanunsuz məskunlaşdıqları evləri yandırdılar, dağıtdılar. İndi yol boyunca o evlər görünür. Ağacları kəsdilər, ağacları yandırdılar. Bax, erməni vəhşiliyi budur. Za-

Kəlbəcəre qayıtmışıq!!!

Prezident İlham Əliyev: "Kəlbəcərin inkişafı ilə bağlı artıq planlarımızı reallaşdırırıq"

man dəyişir, erməni faşizmi dəyişmir və dəyişməyəcək. Heç kim bunu unutmamalıdır".

"BURADA ERMƏNİLƏR SOYQIRIMI TÖRƏDİRDİLƏR, ŞƏHƏRLƏRİMİZİ VİRAN QOYURDULAR"

1993-cü ildə erməni silahlı dəstələri tərəfindən işğal edilmiş Kəlbəcərin 27 illik həsrətinə, işğalına soy qoyuldu. Birinci Qarabağ müharibəsində öz yurd-yuvalarını qeyrətlə qoruyan kəlbəcərli ermənilər torpaqlarına yaxın qoymurdular. 1993-cü ilin mart ayında düşmən strateji əhəmiyyətli bir neçə yüksəkliyi tutur. Təkeqaya, Zağalar, Çıraq kəndlərinə soxulub evlərə od vurub, dinc əhalini diri-diri yandırdılar. Ən əhəmiyyətli Keçiliqaya yüksəkliyinə sahib çıxırlar. Aprelin 2-də Kəlbəcər artıq erməni quldurlarının əlinə keçir. Mənbələrə əsasən, işğal nəticəsində Kəlbəcərdə 511 nəfər şəhid oldu, 231 nəfər itkin düşdü, 100-lərlə adam şikəst oldu. Kəlbəcər rayonunda erməni təcavüzü nəticəsində 24279 uşaq zərər çəkmiş, onlardan 734 nəfəri yetim qalmışdır. 130 yaşayış məntəqəsi, dünya şöhrəti, "İstisu" sanatoriyası, 500-dən artıq sənaye, tikinti, meişət, ticarət obyekti, 172 mədəniyyət obyekti, 96 ümumtəhsil məktəbi, 76 səhiyyə obyekti, 1 muzey darmadağın edildi. 100 min baş qaramal, 500 min baş qoyun-quzu, 100-lərlə maşın, texnika, avadanlıq talan olundu. Kəlbəcər rayonundan olanlar Azərbaycanın müxtəlif yerlərində məskunlaşdılar. 1993-cü ilin qiymətləri ilə Kəlbəcəre azı 761 mln. ABŞ dolları dəyərində ziyan dəydi. Azərbaycan Prezidenti çıxışlarının birində bildirdiyi kimi, Kəlbəcərin işğala məruz qalması satqın AXC-Müsavat hakimiyyətinin əməlləridir: "Kəlbəcər işğal altına düşəndən sonra Ermənistanla keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti arasında birbaşa coğrafi bağlandı yarandı və artıq digər torpaqların işğalı da ləbüd idi. Çünki AXC-Müsavat hakimiyyəti ordu quruculuğuna fikir vermirdi, orduda heç bir islahat aparılmırdı. Əksinə, ordumuzu zəiflətmək üçün hər vasitədən istifadə edirdi. Torpaqlar işğal altına düşürdü, onlar isə öz laxlamış hakimiyyətini qorumaq üçün Gəncəni bombalayır, onlar Azərbaycan əsgərlərini əsir götürmüşdülər. Bu videokadrlar var. Burada ermənilər soyqırımını törədirdilər, şəhərlərimizi viran qoyurdular. Baxın, Kəlbəcər nə gündədir, digər şəhərlər nə gündədir. AXC-Müsavat hakimiyyəti, onun başında duranlar fəraridirlər, satqındırlar, qorxaqdırlar, xaindirlər və bu, əsl həqiqətdir". Kəlbəcər faciəsi Ağdamın, Füzulinin, Qubadlının, Cəbrayılın işğalına yol açdı.

"ƏGƏR İSTƏMİRLƏRSƏ Kİ, BİZ ONLARI DÜNYA MİQYASINDA BİABİR EDƏK, GƏLSİNLƏR, VURULMUŞ ZİYANI BİZƏ ÖDƏSİNLƏR"

Kəlbəcər rayonunda sənaye əhəmiyyəti olan civə ehtiyatları Şorbuluq və Ağyataqda yerləşir. Kəlbəcər rayonu ərazisində sənaye əhə-

miyyətli ehtiyatları 112,5 ton olan və istismar olunan Söyüdlü (Zod) və ehtiyatları 13 tondan çox olan Ağduzdağ və Tutxun qızıl yataqları 27 il idi ki, Ermənistan respublikası tərəfindən talan edilirdi. İşğal edilmiş ərazilərdə 155 adda müxtəlif növ faydalı qazıntı yataqları mövcud olub. Ermənilər bu ehtiyatlardan daha çox qızılı talan ediblər. Zod mədəninin qanunsuz istismarı nəticəsində Ermənistan büdcəsi təkcə 2019-cu ildə 52 milyon ABŞ dolları qazanıb. Bir faktı da diqqətə çəkək ki, 1997-ci ildə Ermənistan Sənaye və Ticarət Nazirliyi Söyüdlü (Zod) yatağının istismarı üçün Kanadanın "First Dynasty Mines" (FDM) şirkəti ilə müqavilə imzalayıb. Yalnız 2003-2004-cü illərdə burada 4,5 ton təmiz qızıl istehsal edilib. Cənab Prezident çıxışlarının birində ermənilərin işğal dövründə bizim təbii sərvətlərimizi də qanunsuz olaraq talan etdiklərini bildirmiş və bu işlərdə bəzi xarici şirkətlərin onlara yardım etdiyini də diqqətə çəkmişdir: "Kəlbəcərdə Söyüdlüdə, Zəngilanda Vejnəlidə, başqa yerlərdə bizim qızıl yataqlarımız xarici şirkətlər tərəfindən istismar edilirdi. O şirkətlər bilmirdilər ki, bu, Azərbaycan torpağıdır? Bilirdilər! Amma buna məhəl qoymurdular. İndi cavab verəcəklər. Biz demişik, əgər istəmərlərsə ki, biz onları dünya miqyasında biabır edək, gəlsinlər, vurulmuş ziyanı bizə ödəsinlər, təminat ödəsinlər və ondan sonra rahat yaşaya bilərlər".

KİÇİK QAFQAZIN XƏZİNƏLƏR DİYARI

Bəs görəsən, bu rayonun daşığı adın mənşəyi nədən götürülüb. Kəlbəcər toponiminin mənşəyi qədim türk dilində "çay üstündə qala" deməkdir və ən qədim insan məskənlərindən biridir. Tarixi mənbələrə əsasən, bu ərazidə ibtidai insanın təşəkkül tapması və formalaşması dövründə geoloji dövrə bağlıdır. Bu dövr isə 4 milyon ildən artıq bir tarix deməkdir. Kəlbəcərdəki mağara düşərgələrində aparılmış arxeoloji tədqiqatlar sübut edir ki, ibtidai insan icmasının ilk əmək alətləri həm də bu yerlərdə yaradılıb. Kəlbəcər ərazisində 30 min ildən çox tarixi olan qədim yaşayış məskənləri, 6 min il yaşı olan qaya təsvirləri, çöp şəkilli qədim türk əlifbası nümunələri aşkar edilib. Kəlbəcərdə "Türk qəbristanlığı" adı ilə tanınan bir neçə qədim məzarlıq var. Bunların ən böyüyü Alıbəyli, Kəlbəcər, Zar və b. kəndlərin ərazisindədir. Qəbristanlıqlar müxtəlif əsrlərdə yaradılmış, forma və ölçüləri ilə bir-birindən fərqlənən at, qoç, sandıq qəbirüstü fiqurlar, başdaşı və günbəzlərlə zəngindir ki, bütün bunlar da bu ərazidə yaşayan insanların tarixi kökündən xəbər vermiş olur. Kəlbəcər rayonu faydalı qazıntılarla, o cümlədən qızıl, xrom yataqları ilə zəngin olan diyardır. Sənaye əhəmiyyəti olan civə ehtiyatları Kəlbəcər rayonundakı Şorbuluq və Ağyataqda yerləşir. Söyüdlü - Zod qızıl mədəni tarixə uzun əsrlərdir məlumdur. Kəlbəcər rayonu ərazisində sənaye əhəmiyyətli ehtiyatları 112,5 ton olan və istismar olunan Söyüdlü (Zod) və ehtiyatları 13 tondan çox olan Ağduzdağ və Tutxun qızıl yataqları 27 ildir ki, Ermənistan respublikası tərəfindən talan edilirdi. İşğal edilmiş ərazilərdə 155 adda müxtəlif növ faydalı qazıntı yataqları mövcud olub. Ermənilər bu ehtiyatlardan daha çox qızılı talan ediblər. Kəlbəcəre dünya şöhrəti qazandırmış Yuxarı İstisu, Aşağı İstisu, Keşdək, Qarasu, Tut-

xun, Mozçay, Qoturlusu kimi çox böyük müalicə-balneoloji təsirə malik mineral su yataqları da 27 il işğalda qalmışdı.

"DƏMİR YUMRUĞ"UN GÜCÜ

Kəlbəcər rayonu böyük tarixi keçmiş, zəngin mədəniyyəti, qədim tarixi abidələri ilə seçilir. Erməni vandalları buranı işğal etdikdən sonra tarixi abidələrin əksəriyyətini məhv ediblər. Dağıdılmış mədəni abidələr Alban məbədi, Alban kilsəsi, Lök qalası, Uluxan qalası, Alban kilsəsi, Qala-boynu qalası, Comərd qalası, Kəlbəcər şəhərində məscid, Başlıbel kəndində məscid, Otaqlı kəndində məscid, Kəlbəcər Tarix-diyarşünaslıq muzeyi, Aşıq Şəmsir adına mədəniyyət evi, Söyüdlü yaylağında Seyid Əsədulların ziyarətgahı və digər abidələr 27 illik işğaldan azad oldu. "DƏMİR YUMRUĞ"un gücü bizi əzəli və əbədi torpaqlarımızdan olan Kəlbəcəre qayıtardı.

Artıq 27 illik həsrətdən sonra Kəlbəcərdə qaynar həyat başlayır. Haqq nahaqqa qalib gəlir. Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə Azərbaycan tarixi torpaqlarına qovuşur.

30 ilə yaxın həsrətlə gözlədiyimiz, xəyalımızda canlandırdığımız erməni işğalında olan torpaqlarımıza qovuşmuşuq. Hər gün əzəli, doğma yurdumuza qayıtmaq arzumuz, istəyimiz reallığa çevrilib. Yolumuz yurd yerlərimizə, işğaldan azad edilmiş doğma, isti ocaqlarımızdadır. Milyonların arzusu çin oldu.

Bu gün işğaldan azad olunan ərazilərimiz kimi, Kəlbəcərdə də quruculuq-abadlıq işlərinə start verilib. "Kəlbəcər" yarımstansiyası istifadəyə verilib. Qısa müddətdə - cəmi altı ay ərzində inşa edilib və Kəlbəcəri elektrik enerjisi ilə təmin edəcək. Tunellər tikilir. Pilot layihələr kimi Kəlbəcər və Laçın rayonlarının arıqlıqla və heyvandarlıqla məşğul olan sakinləri Kəlbəcəre ezam ediliblər. Cənab Prezidentin bildirdiyi kimi, "Heyvandarlar da Kəlbəcəre yaylaqlarına qayıdılar. Həm arıqları, həm heyvandarlıqla məşğul olanları biz qaytarmışıq. Görürsünüz, onlar məskunlaşıblar. Qoyunları da burada otarırlar. Bu ənənə də bərpa edildi".

ƏZƏLİ SAKİNLƏRİNƏ QUCAQ AÇAN KƏLBƏCƏR: ABADLIQ VƏ QURUCULUQ MEYDANI

Dövlət başçısının cari ilin iyunun 26-da Kəlbəcəre səfəri çərçivəsində "İstisu" mineral su zavodunun təməlini qoyub. İstifadəyə veriləcək zavodda həm şüşə, həm də plastik butulka istehsalı xətlərinin qurulması planlaşdırılır. Müəssisədə gündə 327 min, ildə isə 95 milyon butulka mineral su istehsal olunacaq. Suyun mənbəyinə gəldikdə, 200 metr dərinlikdə yeni quyu qazılıb. Çıxışda istilik 60-65 C dərəcəyə bərabərdir. Statistika görə, Azərbaycanda mineral suların ümumi ehtiyatının 33 faizi Kəlbəcər və Laçın rayonlarında yerləşir. Bu rayonlarda suların gündəlik istismar ehtiyatı 7393 kubmetr təşkil edir ki, bunun da 42 faizi Laçının, 58 faizi isə Kəlbəcərin payına düşür.

Kəlbəcər rayonunda Müdafiə Nazirliyinin "N" sayılı hərbi hissəsi istifadəyə verilib. İşğal və Zəfər muzeyləri kompleksinin artıq Azərbaycan Prezidenti tərəfindən təməli qoyulub. Hər iki muzey şəhərin mərkəzində salınacaq parkda tikiləcək. Bu, gözəl bir mühitdə yerləşən möhtəşəm layihə olacaq. Həmin ərazi landşaftına görə heyvətamiz gözəlliyə malikdir. Kompleksin bir hissəsi işğal tarixinə, digəri isə Zəfərə həsr olunacaq. Kəlbəcər şəhərinin Baş planının hazırlanması zamanı onun özünəməxsus simasının formalaşdırılması üçün ərazinin coğrafi yerləşməsinə, quruluşuna uyğun olaraq müxtəlif memarlıq ənənələri də araşdırılıb, tətbiq edilə biləcək nümunələrlə bağlı təkliflər verilib. Baş planın konseptual əsasını sağlamlıq və dağ turizmi imkanlarının inkişafı, təbiətlə vəhdətdə yaşıl şəhər mühitinin yaradılması təşkil edir. Şəhərin mərkəzi hissəsində çoxmənzilli binalar, ətraflara doğru isə həyətəyari sahəsi olan fərdi evlər inşa olunacaq. Növbəti 20 il ərzində Kəlbəcər şəhərinin ərazisinin 237 hektara, əhalisinin sayının isə 17 min nəfərə çatacağı proqnozlaşdırılır.

Görülən bu və ya digər işlər tezliklə kəlbəcərliyə öz doğma yurdlarına qaydacaqlarına söykənir. Kəlbəcər torpağı əbədi sakinlərinindir. Cənab Prezidentin vurğuladığı kimi, "Tarixi ədalət bərpa olundu və biz ölkəmizin bəlkə də ən gözəl rayonlarından biri olan Kəlbəcəre nəinki qayıtmışıq, Kəlbəcərin inkişafı ilə bağlı artıq planlarımızı reallaşdırırıq".

Zümrüd BAYRAMOVA

Şansınız olsaydı nəyi dəyişmək istəyərdiniz?

Hər kəs zamanı geri qaytarmaq istəyir, kimi gözəl günləri yenidən yaşamaq üçün, kimi isə etdiyi səhvləri düzəltmək üçün. Mövzu ilə əlaqədar SİA şəhər sakinlərinin fikirlərini öyrənmək məqsədilə sorğu keçirib:

Şəhər sakini Nigar Rüstəmov: "Zamanı geri ala bilsəydim orta təhsildə daha yaxşı oxuyub, ali təhsil alardım. Həmçinin, nənəmi, babamı geri qaytarardım".

Şəhər sakini Qızılgül Mikayılova: "Mən zamanı geri qaytarmaq

istəməzdim gələcəyə doğru getmək istəyirəm".

Şəhər sakini Rövşən Rzayev: "Həyatımda hər şey yolunda olduğu üçün zamanın geri qayıtmasını istəmirəm. Hal hazırkı ki, anı olduğu kimi yaşamağa dəyər deyər düşünürəm".

Şəhər sakini Mətanət Əfəndiyeva: "Zamanı geri qaytara bilsəydim atamın və qardaşımın geri qayıtmasını istəyərdim".

Şəhər sakini Nisə Nəzərova: "Zamanı geri qaytara bilsəydim ali təhsil alardım. Digər yaşadığım hər

Şəhər sakini Hüseyin Novruzli: "Geri qaytara bilsəydim zamanı sağlam yaşamaq istəyərdim. İdmanla məşğul olardım, xəstəliklərdən uzaq sağlam cana sahib olardım".

Şəhər sakini Nəilə Paşayeva: "Əgər geri qaytara bilsəydim zamanı əvvəlki etdiyim səhvlərimi düzəldərdim. Səhvlərimi yaşamaşmış olmaq istəyərdim".

Şəhər sakini Sara Məmmədli: "Zamanı geri qaytarmaq istəməzdim. Yaşadığım həyat məni kifayət

Şəhər sakini Nəilə Paşayeva: "Əgər geri qaytara bilsəydim zamanı əvvəlki etdiyim səhvlərimi düzəldərdim. Səhvlərimi yaşamaşmış olmaq istəyərdim".

Şəhər sakini Sara Məmmədli: "Zamanı geri qaytarmaq istəməzdim. Yaşadığım həyat məni kifayət

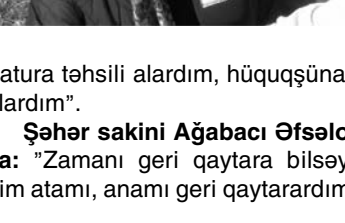
Şəhər sakini Nəilə Paşayeva: "Əgər geri qaytara bilsəydim zamanı əvvəlki etdiyim səhvlərimi düzəldərdim. Səhvlərimi yaşamaşmış olmaq istəyərdim".

Şəhər sakini Sara Məmmədli: "Zamanı geri qaytarmaq istəməzdim. Yaşadığım həyat məni kifayət

Şəhər sakini Nəilə Paşayeva: "Əgər geri qaytara bilsəydim zamanı əvvəlki etdiyim səhvlərimi düzəldərdim. Səhvlərimi yaşamaşmış olmaq istəyərdim".

Şəhər sakini Sara Məmmədli: "Zamanı geri qaytarmaq istəməzdim. Yaşadığım həyat məni kifayət

Şəhər sakini Nəilə Paşayeva: "Əgər geri qaytara bilsəydim zamanı əvvəlki etdiyim səhvlərimi düzəldərdim. Səhvlərimi yaşamaşmış olmaq istəyərdim".

Şəhər sakini Sara Məmmədli: "Zamanı geri qaytarmaq istəməzdim. Yaşadığım həyat məni kifayət

Şəhər sakini Nəilə Paşayeva: "Əgər geri qaytara bilsəydim zamanı əvvəlki etdiyim səhvlərimi düzəldərdim. Səhvlərimi yaşamaşmış olmaq istəyərdim".

Şəhər sakini Sara Məmmədli: "Zamanı geri qaytarmaq istəməzdim. Yaşadığım həyat məni kifayət

Şəhər sakini Nəilə Paşayeva: "Əgər geri qaytara bilsəydim zamanı əvvəlki etdiyim səhvlərimi düzəldərdim. Səhvlərimi yaşamaşmış olmaq istəyərdim".

Şəhər sakini Sara Məmmədli: "Zamanı geri qaytarmaq istəməzdim. Yaşadığım həyat məni kifayət

Şəhər sakini Nəilə Paşayeva: "Əgər geri qaytara bilsəydim zamanı əvvəlki etdiyim səhvlərimi düzəldərdim. Səhvlərimi yaşamaşmış olmaq istəyərdim".

Şəhər sakini Sara Məmmədli: "Zamanı geri qaytarmaq istəməzdim. Yaşadığım həyat məni kifayət

Şəhər sakini Nəilə Paşayeva: "Əgər geri qaytara bilsəydim zamanı əvvəlki etdiyim səhvlərimi düzəldərdim. Səhvlərimi yaşamaşmış olmaq istəyərdim".

Şəhər sakini Sara Məmmədli: "Zamanı geri qaytarmaq istəməzdim. Yaşadığım həyat məni kifayət

Şəhər sakini Nəilə Paşayeva: "Əgər geri qaytara bilsəydim zamanı əvvəlki etdiyim səhvlərimi düzəldərdim. Səhvlərimi yaşamaşmış olmaq istəyərdim".

Şəhər sakini Sara Məmmədli: "Zamanı geri qaytarmaq istəməzdim. Yaşadığım həyat məni kifayət

Şəhər sakini Nəilə Paşayeva: "Əgər geri qaytara bilsəydim zamanı əvvəlki etdiyim səhvlərimi düzəldərdim. Səhvlərimi yaşamaşmış olmaq istəyərdim".

Şəhər sakini Sara Məmmədli: "Zamanı geri qaytarmaq istəməzdim. Yaşadığım həyat məni kifayət

Şəhər sakini Nəilə Paşayeva: "Əgər geri qaytara bilsəydim zamanı əvvəlki etdiyim səhvlərimi düzəldərdim. Səhvlərimi yaşamaşmış olmaq istəyərdim".

Şəhər sakini Sara Məmmədli: "Zamanı geri qaytarmaq istəməzdim. Yaşadığım həyat məni kifayət

İran və Fransa faktoru İsrail ekspertinin gözündə

Lev Spivak: "Bu gün, necə deyərlər, bütün kartlar masadadır"

Kimsəyə sirr deyil ki, Ermənistanın sülh prosesini uzatması cəhdləri və müxtəlif üsullara, vasitələrə, daha dəqiq desək, havadarlarının yardımları ilə Azərbaycana təzyiq göstərmək səyləri bu gün də mövcuddur. Məğlub ölkə olmasına baxmayaraq, rəsmi İrəvan əlində olan bütün imkanlardan maksimum yararlanmağa çalışır ki, bu da ümumilikdə sülhün əldə olunması yönündə aparılan işlərə ciddi maneələr yaradır. Məhz bu baxımdan, Ermənistanla sözügedən mövzuda, eləcə də regiondakı maraqlarını təmin etmək kontekstində havadarlıq edən ölkələrin İran və Fransa olması göz önündədir. Fakt budur ki, həm Tehran, həm də Paris İrəvana açıq dəstəklərini ifadə edirlər və bu reallığın özü əslində Ermənistan üçün heç də yaxşı nəticələnməyəcək digər proseslərə təkan verir. Belə ki, rəsmi Bakı Prezident İlham Əliyevin bəyanatı əsasında öz sözünü deyib və ilin sonuna qədər sülh sazişinin imzalanması şərti qoyulub. Bu baş verməzsə bütün məsuliyyətlər bilavasitə Ermənistanın, habelə ona havadarlıq edən ölkələrin üzərinə düşəcək.

"İranlı biznesmenlər bütün bu illər ərzində regionu talan edirdilər"

Mövzu ilə bağlı İsraildən olan İsrail-Azərbaycan (Aziz) Beynəlxalq assosiasiyasının prezidenti, beynəlxalq ekspert Lev Spivak politoloq Rasim Babayevin YouTube kanalı vasitəsi ilə apardığı rusdilli "Sovremenniy razgovor" verilişində bir sıra maraqlı suallara cavab verib. İsraili ekspert qeyd edib ki, İran nəinki indi, Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin davam etdiyi 30 il ərzində Ermənistanı dəstəkləyib. SİTAT: "Lakin bu barədə açıq danışılmırdı. Nə İran, nə də Azərbaycan bu haqda heç nə demirdi. Heç kim... Halbuki hər kəs çox gözəl bilirdi. Bu gün isə, necə deyərlər, bütün kartlar masadadır".

Spivakın sözlərinə görə, İran bu gün açıq şəkildə Ermənistanla dəstək göstərir və bunun müqabilində anti-Azərbaycan siyasəti yürüdür. SİTAT: "Zəfərlə başa çatın 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində Azərbaycan Qarabağı və ətraf rayonları işğaldan azad etdi və biz sonradan həmin torpaqlardakı dəhşətli vəziyyəti, dağıntıları, viranəlikləri gördük və bütün bunlar məhz İranın sayəsində olub. İranlı biznesmenlər bütün bu illər ərzində regionu talan edirdilər. Son vaxtlar isə İran Azərbaycanla yuxarıdan-aşağıya baxaraq danışmağa cəhd edir. Özü-nü açıq şəkildə Azərbaycana dost olmayan ölkə kimi göstərir".

"Qətnamə fransız silahının Ermənistanla satışı istiqamətindəki qapısını açır"

Aziz prezidenti Fransanın da Azərbaycana münasibətinə toxunub. Onun sözlərinə görə, Fransa uzun illər ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrindən biri olaraq Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin tənzimlənməsi prosesində heç də buna cəhd edən arbitr kimi görünməyib. O, bildirib ki, 30 il boyunca Fransa ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrindən biri olaraq bu qurumun fəaliyyətinə əngəllər yaradırdı. Belə ki, bu qrup heç nə etməyib və Fransanın anti-Azərbaycan xarakterli qətnamələr və qərarları da yeni xəbər deyil. Bu baxımdan, Spivak onu da bildirib ki, Fransa senatının qəbul etdiyi anti-Azərbaycan xarakterli qətnamə Parisin erməni esktrəmistlərini daha açıq şəkildə silahlandırmasına imkanlar yaradır. SİTAT: "Qətnamə fransız silahının Ermənistanla satışı istiqamətindəki qapısını açır. Bil-mirəm, satacaq, ya da təchiz edəcək və ya daha hansı şəkildə olacaq. Və ümumilikdə, belə şeylər normal dünyada münaqişələrdə kimin tərəfində olmaq anlamını daşıyır. Ermənistanla silah vermək artıq açıq siyasi dəstəkdir".

"Azərbaycan xoşməramlı səfir mandatından imtina etməsi ilə birinci ledi Mehriban xanımın simasında çox gözəl addım atdı"

Onun sözlərinə görə, fransız silahını nəinki Ermənistan, eləcə də hələ Azərbaycan ərazilərini tərk etməyən qanunsuz silahlı erməni formalaşmalarına da verilə bilər. SİTAT: "İndi onlar Qarabağda ola-ola fransız silahını əldə edə bilirlər və bu çox təhlükəlidir. Hətta bunu təhrik etmə kimi də hesab etmək olar. Və mən düşünürəm ki, Azərbaycan xoşməramlı səfir mandatından imtina etməsi ilə birinci ledi Mehriban xanımın simasında çox gözəl addım atdı və həmin addım gerçək səbəblər göstərilmədən, sadəcə ölkədaxili işlərinin çox olması ilə əlaqələndirildi. Ancaq eyham da vuruldu və kimlərsə eşidə bilirdisə, eşitdilər. Bu, Azərbaycanın real cavabı idi, hansı ki, Azərbaycan son illər ərzində YUNESKO-nun Avropa layihələrinə bir çox yatırımlar edib".

Aziz Beynəlxalq assosiasiyasının prezidenti Lev Spivak Azərbaycanın Milli Məclisinin İsraildə səfirlik açması ilə bağlı qanun layihəsi qəbul etməsini də alqışlayıb. SİTAT: "Azərbaycanla İsrail arasındakı münasibətlər bütün mənələrdə möhtəşəmdir. Hər dəfə elə gəlir ki, bundan artıq inkişaf ola bilməz. Ancaq sən demə, əməkdaşlıq sahələrində daha yeni layihələr yaranır", deyər İsraili ekspert bildirib.

Rövşən RƏSULOĞ

Üzündən təbəssüm əskik olmayan, optimist təbiətli, nikbin insan olan Çingiz Ələsgərinin mən həmişə belə görmüşəm. illər boyunca heç onun qəmli vaxtını görməmişəm. O, gülərlər və müsbət enerjili şəxsdir. Gülərlər, müsbət auralı insan kimi o, daim ətrafındakılara da müsbət enerji ötürür. Problemsiz insan olmaz, deyirlər. Bəzən elə insanlarla rastlaşırsan ki, onlar öz problemlərini açıqlamaqla çoxlarını narahat etdiklərinin fərqi olmur. Çingiz isə, problemi olanda belə, bunu ətrafındakılara hiss etdirmir. Kiçik bir girişdən sonra, Çingiz Ələsgərli haqqında daha ətraflı yazımıza keçək.

Bunu portretə çizgilər də adlandırmaq olar.

2022-ci il noyabr ayının 19-u yazıçılıq qabiliyyətinə, istedad və bacarığına hörmətlə yanaşdığım teatrşünas və dramaturq Çingiz Ələsgərinin doğum günüdür. O, mənim yaradıcılığım haqqında xeyli sayda məqalə yazsa da, mən onun nə teatrşünaslığı, nə də dramaturgiyası haqqında heç vaxt, heç nə yazmamışam. Buna heç ehtiyac da olmayıb. Çünki yazıçılıq onun, aktyorluq və rejissorluq isə, mənim peşəmdir. O, daim mənim yaradıcılığımı izləyib, uğurlarıma sevindi ki, mən də onun yaradıcılığını maraqla izləyib, uğurlarına sevinirəm. Mən onun doğum gününə sürpriz olaraq, portret məqalə yazmağı düşünmüşdüm. Amma sonra fikrimdən daşındım və bu haqda ona dedim. Əvvəl tərəddüd etsə də, sonra razılaşdı.

Oxuculara bir sır deyim. Mən bəzən yazmağa ehtiyac duyub, ürəyim istəyən mövzulara müraciət edərdim. Deyilənə görə, pis də alınmır. Bu dəfə də belə oldu. Düşündüm ki, 40 ilə yaxın bir müddətdə mədəniyyət sahəsində yorulmadan çalışan, külüng çalan, qələmini bu günə qədər yerə qoymayan, zəhmətkeş və işgüzar, ən əsası isə, gülərlər bir insan haqqında yazmasam, düz olmaz. Mən Çingizi, yalan olmasın, hardasa dörd onilliyə yaxın bir müddətdir ki tanıyıram. Adətən, illər istər istəməz insanları dəyişir, hətta bəzən tanınmaz edir. Amma bu dəyişmələr bizim yubilyara aid deyil. Çingiz 40 il bundan əvvəl necə idisə, bu gün də elədir. Zaman dəyişsə də o, dəyişmir.

Teatrşünas və dramaturq dostum bu günə qədər müxtəlif idarə və təşkilatlarda müxtəlif vəzifələrdə çalışıb. Hazırda Akademik Milli Dram Teatrının ədəbi dram hissəsinin rəhbəridir. Bildiyim kimi, bu vəzifədə vaxtı ilə Cəfər Cabbarlı və daha neçə-neçə yazıçılar çalışıb. Mən bu insanda harda və hansı vəzifədə işləməsindən asılı olmayaraq heç vaxt təkəbbür, özündən razılıq, özünü dartmaq, kiməsə yuxarıdan baxmaq və sair keyfiyyətləri görməmişəm. O, həmişə pozitiv, səmimi, təvazökar, zəhmətkeş, sadə, işinə məsuliyyətlə yanaşan, hər kəsə təmənnaş kömək əlini uzatmağa hazır olan, qeyd etdiyim kimi, üzündən heç vaxt təbəssüm əskik olmayan və ən əsası isə, qələminə heç vaxt xəyanət etməyən şəxsdir. Həmin onu belə tanıyıb və məhz bu keyfiyyətlərinə görə ona dəyər verir.

Mənə qalınca, deməliyəm ki, bizim uşaqlığımız iki və ya üç küçə ilə bir-birindən ayrılan məhəllələrdə keçib. O, Təzə Pir məscidinin yuxarı hissəsində, keçmiş Şors, indiki BəşirSəfəroğlu küçəsindəki 46Nə li ata-baba mülkündə, mən isə, məscidin aşağı hissəsində Poluxin, indiki Murtuza Muxtarov küçəsindəki 121Nəli ata-baba mülkündə yaşamışam. Evlərimiz yaxın olsa da biz, çox-çox sonralar, təsadüfən hansısa tədbir və ya tamaşada rastlaşmış, teatr sənəti haqqında söhbətlaşmışıq. Həmin söhbət maraqlı olduğu üçün uzandıqca uzanmışdı. Mən bu söhbət əsnasında teatrşünas olaraq Çingizin teatr haqqında dərin bilik və savadını bəyənmişdim. Elə həmin vaxtdan, daha dəqiq desək, keçən əsrin 80-ci illərindən bu günə qədər dostluğumuz davam edir.

Mübaligəsiz deməliyəm ki, bu gün "Çingiz Ələsgərli" imzası teatr və jurnalistika aləmində tanınan imzadır. Bu imza ilə yazan dostum məqalələrində hər zaman dü-

Üzündən təbəssüm əskik olmayan Çingiz Ələsgərli

rüst olub, "düzü düz, əyrini əyri" yazıb və yazır.

Məhz bu səbəbdən, həm mən, həm qardaşım Cəfər yubileyimizlə bağlı yazılacaq kitablarımızın yazılışını ona həvalə etdik və peşman da olmadıq. Çingiz Ələsgərli mənim 65 illik yubileyimə "Sənətkar ömrü", qardaşım, Xalq artisti Cəfər Namiq Kamalın 70 illiyinə isə, "Tale yazısı" kitablarını yazdı. Hər iki kitabda o, bizim yaradıcılığımızın oxşar və fərqli cəhətlərinin elmi-nəzəri araşdırmasını apararaq, maraqlı və oxunaqlı əsərlər ortaya qoydu. Elə buna görə də hər iki kitab çox qısa bir müddətdə geniş yayılaraq, oxucuların rəğbətini qazandı.

O, neçə-neçə aktyor və rejissor yaradıcılığına həsr olunmuş kitabların redaktoru və müəllifidir. Bunlardan; "Məhərrəm Haşimov-100", "Hökümə Qurbanova-100", kuklaçı aktyor Ruslan Həsənovun yaradıcılığına həsr etdiyi "Xəzəni dönmüş ömrü və ya Kuklaçının nağılı", Mükafat Abbasovun "Sevənleri aldatmayın", Mehdi Məmmədov və Zəfər Nemətovun "Rejissor işi haqqında"(yeni redaktədə), Azərbaycan televiziyasının veteran diktoru Natavan Cəbiyevanın "Televiziya mənim dünyam, bu günüm və sabahımdır", Xalq artisti Mərahim Fərzəlibəyovun 70 illiyinə "Səhnəyə sığmayan arzular" və daha neçə-neçə maraqlı əsərləri nümunə göstərmək olar.

Çingiz Ələsgərli neçə-neçə məqalə və eimi-nəzəri kitablarla yanaşı dramaturgiya sahəsinə də müraciət edərək, maraqlı nəticələr əldə edib. O, məqalə və kitablarında olduğu kimi dram əsərlərində də maraqlı olmağa çalışıb. Onun dram əsərlərinin hər biri qeyri-adi və maraqlı süjet xətti, obrazların bütövlüyü, dramatik vəziyyətin gərginliyi, konfliktin kəskinliyi, hadisələrin gözənilməz düzüm xətti ilə rejissorların diqqətini cəlb edə bilib. Əgər səhv etmərsə, onun yazdığı dram əsərləri və səhnələşdirmələrin sayı artıq 40-ı keçib və bu əsərlərin 35-i müxtəlif dövlət dram teatrlarında tamaşaya qoyulub. Pozitiv, gülərlər insan olan teatrşünas və dramaturq dostumuz Çingiz Ələsgərli yorulmaq bilmədən daim yazır, daim yaradır. Hər dəfə onunla görüşəndə və ya zəngləşəndə o, mütləq yeni bir məqaləsi, ya kitabı və ya dram əsəri haqqında danışaraq, mənə həm heyretləndirir, həm də sevindirir. O, daim onu maraqlandıran mövzulara müraciət edərək, bir qayda olaraq, maraqlı sənət nümunələri ortaya qoyur. Çingiz daim yazır, çünki yazmaq artıq onun yaşam tərzinə çev-

rilib. Onun əksər dram əsərləri bu və ya digər teatrların sifarişi ilə yazılıb.

Mən də ona vaxtı ilə yaratdığım "İlham" miniatur teatrı və Şamaxıda yaratmaq istədiyim teatr üçün günümüzə səsləşən, insanları düşündürən dramatik əsər və səhnəciklər sifarişi etmişdim. O, çox qısa vaxtda mənim istədiyim mövzuları yazdı və çox da xoşuma gəldi. Hayırlar olsun ki, birinci teatr binasızlığın, ikinci isə, laqeyd münasibətin qurbanı oldu. Amma mən, hələ də ümidimi üzüməmişəm. İnanıram ki, yaxın gələcəkdə ya "İlham" miniatur teatrında, ya da Şamaxıda yaranacaq teatrdə Çingiz Ələsgərli ilə müştərek yaradıcılıq işimizi nümayiş etdirə biləcəyik. Sağlıq olsun. Hazırda isə, ölkəmizin bir çox teatrlarında Çingiz Ələsgərinin dram əsərləri uğurla nümayiş olunur. Akademik Milli Dram Teatrında "Qətibə İncə" (M.S.Ordubadinin "Qılınc və qələm" romanı əsasında), Bakı Bələdiyyə Teatrında "Şanlı Vətən" və "İmadəddin Nəsimi" (İ.Muğannanın "Nəsimi" romanı əsasında), Azərbaycan Dövlət İrəvan Dram Teatrında "Nağıl" və sair. Bildiyimə görə, daha iki və ya üç teatrdə da onun əsərləri tamaşaya hazırlanır. Bu yaxınlarda Çingizin 1993-cü ildə yazdığı "Şahidə çevrilən şəhid" əsəri Xaçmaz Xalq teatrında tamaşaya qoyulub.

Çingizin dediyinə görə, 1993-cü ildə yazdığı və 2006-cı ildə çapdan çıxmış "Pyeslər" toplusuna daxil edilmiş dramatik novelları Xaçmaz Xalq teatrının rejissoru İlham Tağızadə oxuyub və əsərə yozum vermək istəyib. Həmişə çıxıb qeyd etməliyəm ki, "Xaçmaz" Xalq teatrının yaradılmasında mənim də müəyyən əməyim olub. Təbii ki, pandemiya dövründə rejissor dramaturqla əlaqə saxlayıb və əsəri qurmaq üçün icazə alıb. Beləliklə, maraqlı bir tamaşa yaranıb. Tamaşanın ilk baxışına Çingiz məni də dəvət etmişdi, təəssüf ki, o vaxt çəkilişlərimlə bağlı iştirak edə bilmədim. Amma, eşitdiyimə görə, tamaşa yüksək səviyyədə, anlaşıqla keçib. Bölgənin Mədəniyyət sarayında nümayiş etdirilən tamaşada Xaçmaz rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Elnur Rzayev başda olmaqla bölgənin digər vəzifə sahibləri, şəhid ailələri və qazilər iştirak ediblər. Rayon İcra başçısı Elnur müəllimin Xalq teatrına göstərdiyi diqqət və qayğı təqdirdə layiqdir. Tamaşadan sonra Elnur müəllim çıxış edərək, tamaşa və Xalq teatrı haqqında müsbət fikirlərini bildirirək, kollektivə uğurlar arzulayıb. Maraqlananlar YouTube-da "Şahidə çevrilən şəhid" tamaşasını izləyə

bilər. Çingiz Ələsgərli, qeyd etdiyim kimi, neçə-neçə maraqlı dram əsərlərinin müəllifidir.

Yaxşı yadımdadır, "İxtira" adlı ilk pyesi, 1986-cı ildə M.Davudova adına Mingəçevir Dövlət Dram teatrında tamaşaya qoyulmuş və maraqla qarşılanmışdı. İlk qələm təcrübəsindən sonra o, "Milyon ilin sevgisi", "Şahidə çevrilən şəhid", "Düzlük", "Yabancı dostlar", "İnsan ömrünün nağılı", "Həyat oyun olanda", "Tənbel Əhməd", "İbrət dərəsi", "Ana intiqamı", "Qaçaq Kərəm", "Nəs-rullah fenomeni", "Xacə şah", "Yeni ilə az qalanda", "İnam olanda", "Rüşvət", "Mənim müasirlərim", "Çipollinonun sərgüzəştləri", "Pinokkionun sərgüzəştləri", "Qətibə İncə", "Şanlı Vətən", "Dörd payız yarpağı", "Nəsimi", "Tahir və Zöhrə", "Adəm və Həvva", M.İbrahimbəyovun eyniadlı əsəri əsasında "Bütün yaxşılıqların əvəzinə ölüm", "Sürpriz", "Rəssamın əbədi sevgisi" və digər əsərlər yazıb. Adları çəkilən əsərlərin əksəri, qeyd etdiyim kimi, müxtəlif dövlət teatrlarının səhnəsində uğurla nümayiş olunub və olunur. Üzündən gülüş əskik olmayan dostum teatrşünas və dramaturq kimi yaxşı tanınsa da, son dövrlərdə ssenari sahəsində qələmini sinayaraq, maraqlı kino əsərlər yaradıb. Onun Seyid Əzim Şirvaninin həyat və yaradıcılığına həsr etdiyi "Aləmdə səsim var"(Ə.Cəfərzadənin eyniadlı əsəri əsasında) ssenarisi əsasında çəkilən film Azərbaycan televiziyasında uğurla nümayiş olunub. İlk kino işindən sonra Çingiz Ələsgərli Nurengiz Günnün"Tanrı bəşər övladıdır" povesti əsasında "Qırmızı kərpici evin Tanrısı" ssenarisini yazır. Bu ssenari əsasında çəkilmiş film də Azərbaycan televiziyasında nümayiş olunur.

Daha sonra dramaturq dostumuz H. Mirələmovun "Cəza" povesti əsasında eyniadlı ssenari yazır. Adı çəkilən ssenari əsasında çəkiləcək filmin də yaxın gələcəkdə tamaşaçıları sevindirəcəyinə əminəm. Mən istedadlı insana, peşəkar teatrşünasa və dramaturqa, bu yaşına qədər hələ də layiq olduğu fəxri adının almamasına narahatlığımı bildirəndə, Çingiz bu narahatlığımı özünə məxsus sakitlik və təbəssümlə qarşıladı. Gülümsəyərək dedi ki, gec və ya tez haqq yerini tutar və problem həllini tapar. Mənim isə, bu arada Qabilin məşhur şeiri yadıma düşür. "Sağlığında qiymət verək insanlara..." Əlaqədar təşkilatların, gec də olsa, 300-ə yaxın məqalə, 20 kitab, 40 dram əsəri və 5 ssenari müəllifinə layiq olduğu fəxri adın verilməsində yardımçı olacaqlarına isə, qəti əminəm.

Mənə elə gəlir ki, geniş teatr cameəsində çoxları mənim bu arzuma qoşular. Çingiz Ələsgərliyə layiq olduğu fəxri ad bu gün, 70 illik yubileyində də verilməsə, görəsən, nə zaman veriləcək? Mən yaxşı bilirəm ki, teatrşünas və dramaturq dostumuz bəziləri kimi fəxri ad üçün hansısa qapıları döyən, kimlərsə müraciət və şikayət edən deyil. Bu gün dostum Çingiz Ələsgərinin 70 illik yubileyində ona daha möhkəm can sağlığı, daha uzun ömür arzu edirəm. Dostumuza olduğundan daha artıq pozitivlik, daha artıq təbəssüm və daha bol-bol gülüş arzu edirəm. Qoy gülüş və təbəssüm heç vaxt onu tərk etməsin. Qoy hələ neçə-neçə illər teatrşünas və dramaturq dostumuz Çingiz Ələsgərli mükəmməl əsərləri ilə milli teatr prosesinin inkişafında öz sözünü desin.

İlham Namiq Kamal
"Şöhrət" ordenli, Xalq artisti,
Professor, Prezidentin
fərdi təqaüddəşü

Torpaq sürüşmələri Yer kürəsinin müxtəlif yerlərində hər il yüz-lərlə insanın həyatına son qoyan ən dağıdıcı təbii fəlakətlərdəndir. Sürüşmə nəticəsində dəyən ziyan milyardlarla dollar həcmində qiymətləndirilir, ona görə də torpağın sabitliyinin pozulmasının öyrənilməsi geomorfologiya və geofizikanın inkişafında mühüm və aktual sahədir. NAsa bütün dünyada sürüşmələrin açıq inventarını aparır və hər il verilənlər bazasında minlərlə yeni qeydlər alınır. Sürüşmələrinin aktivləşməsinin səbəblərindən biri yağıntının miqdarının kəskin artmasıdır. Bəs ölkəmizdə torpaq sürüşmələri daha çox hansı ərazilərdə müşahidə olunur?

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb.

Abşeron yarımadası sürüşmələrində texnogen səbəblər geoloji səbəblərlə birgə təsir edir. Sürüşmə proseslərinin formalaşmasında geoloji, hidrogeoloji, mühəndisi-geoloji şərait, relyef və morfoloji şərtlər əsas səbəblər sayılır. Xüsusilə qeyri dayanıqlı relyefə malik və zəif suxurlardan təşkil olunmuş geoloji mühitlərdə sürüşmə meyilli proseslər daha geniş yayılmışdır.

Ümumiyyətlə ölkə ərazisində 99 sürüşmə və sürüşməyə meyilli sahə xəritələnmişdir ki, bunlardan 42-də zaman zaman fəallaşma müşahidə olunur. Bu sürüşmə sahələri Regional monitoring şəbəkəsinə daxil edilmiş və davamlı müşahidələrə cəlb edilir. Sürüşmələrin zərərli təsirlərinin azaldılması və onların qarşısının alınması çox müəkkəb və kompleks tədbirlərin icrasını tələb edir. İlk öncə sürüşmə proseslərinə məruz qalmış ərazilərin geoloji və mühəndisi-geoloji şəraiti doğru qiymətləndirilməli, proseslərin formalaşmasının əsas səbəbləri müəyyən-ləşdirilməklə onların inkişaf dinamikası izlənilməli və proqnozlaşdırılmalıdır.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) Milli Geoloji Kəşfiyyat Xidmətinin rəisi Əli Əliyev: "Azərbaycan ərazisində sürüşmələr əsasən Cənub bölgəsində - Lerik, Astara, Yardımlı və Lənkəran rayonları, Abşeron yarımadası, Şamaxı-İsmayilli və Quba-Qusar-Şabran zonalarında geniş inkişaf tapmışdır. Bundan başqa Böyük Qafqazın cənub yamacı (Şəki-Zaqatala zonası) və Kiçik Qafqazın şimal-şərq kəsimlərində lokal xarakterli ekzogen geoloji proseslərə təsadüf olunur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisində də bir neçə aktiv sürüşmə sahələri xəritələnmişdir. Sürüşmələrin qarşısının alınmasında əsas tədbirlər:

- sürüşməyə meyilli sürüşmə kütləsi və ya asılı kütlələrin həcmnin azaldılması, onun səthinin hamarlanması ilə mailliyinin azaldılması;
- texnofen və antropogen faktorların qarşısının alınması tədbirlərinin aparılması;
- sürüşmə potensialı ərazilərdə atmosfer çöküntülərinin infiltrasiyasının qarşısının alınması və texnogen suların itkisinin minimizasiyası;

- istinad divarlarının qurulması, yamac kəsmə proseslərinin qarşısının alınması;

- sürüşmə sahəsində süni yüklənmənin qarşısının alınması;
- sürüşmə kütləsi üzərində suötürücülərin qurulması, süni yaşıllaşdırma işlərinin icrası. Bu zaman daha az su istifadə edən ağacların əkilməsi daha effektiv ola bilər. Sürüşmələrin baş verməsinin 2 səbəbi var:

- Təbii geoloji səbəblər
- Antropogen (texnogen) səbəblər

Bəzən bu proseslərin intensivliyi eyni

zamanda hər iki səbəbin birgə təsirinin olmasıdır.

Məsələn, Abşeron yarımadası sürüşmələrində texnogen səbəblər geoloji səbəblərlə birgə təsir edir. Sürüşmə proseslərinin formalaşmasında geoloji, hidrogeoloji, mühəndisi-geoloji şərait, relyef və morfoloji şərtlər əsas səbəblər sayılır. Xüsusilə qeyri dayanıqlı relyefə malik və zəif suxurlardan təşkil olunmuş geoloji mühitlərdə sürüşmə meyilli proseslər daha geniş yayılmışdır".

Havar Şəfiyeva

Ölkəmizdə torpaq sürüşmələri hansı ərazilərdə baş verir

Görünməz düşmənlə davranışda səhvlər ölümcül olur

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” çərçivəsində hazırlanıb.

Ekspert: Qaz təhlükəsizliyini kobud pozan, qaz sistemində özbaşına dəyişikliklər edənlər müvafiq qaydada cəzalandırılmalıdır

Ağız boşluğunu, nəfəs yollarını səlikdən təmizləmək lazımdır və dərhal təcili tibbi yardıma müraciət etmək vacibdir.

Yeri gəlmişkən, son illərdə mənzillərdə qaz avadanlıqlarının quraşdırılması zamanı qaz dedektorlarının quraşdırılması da tələb olunur. Qaz sızması və zəhərlənmə təhlükəsi olduğu barədə xəbərdarlıq signalı verən bu dedektorlar təhlükə anında işə düşür. Bazar qiyməti olduqca münasibdir, istənilən evdə quraşdırılması mümkündür.

Dəm qazından qorunmaq üçün ən etibarlı yol dem qazı aşkarlayan detektora sahib olmaqdır. Bu tədbirlərin nə dərəcədə effektivliyi var və təhlükəsizlik üçün hansı tədbirlər görülməlidir?

Ekspert: "Bu şərtlərə riayət edilsə,...

Kommunal sistemlər üzrə araşdırmaçı jurnalist Elçin Bayramlı deyir ki, qazla bağlı təhlükəsizliyin təmin olunması, qəza və ölüm hallarının baş verməməsi üçün

o cümlədən dem qazından zəhərlənmə olmaz".

"Görünməz düşmənlə davranışda səhvlər ölümcül olur"

za signalına çox operativ reaksiya verir və problem aradan qaldırılır. Baş vermiş qəzaların analizi göstərir ki, orada əvvəldən təhlükə olub, lakin bu haqda müvafiq idarəyə heç bir məlumat verilməyib. Belə bir məlumat olduqda, artıq məsuliyyət Azərbaycanın üzərinə düşür və o da problemi aradan qaldırmağa çalışır. Əks halda, məsuliyyət vətəndaşların üzərində qalır və təhlükə də faciəyə çevrilir. Görünməz düşmənlə davranışda səhvlər ölümcül olur".

Ekspert qaz təchizatçısının üzərinə düşən öhdəlikləri də qeyd edib: Azərbaycanın yerli idarələri öz ərazilərindəki bütün evlərdə, obyektlərdə mütəmadi yoxlamalar aparmalı, abonentlərin qaz təhlükəsizliyinə necə riayət etdiklərini yoxlamalıdır. Əlbəttə, bunu tez-tez etmək texniki cəhətdən və vaxt baxımından mümkün olmaz, amma uyğun bir müddət müəyyənləşdirilib ardıcıl olaraq həmin müddətdən bir bu yoxlamalar aparılmalıdır. Qaz təhlükəsizliyini kobud pozan, qaz sistemində özbaşına dəyişikliklər edənlər müvafiq qaydada cəzalandırılmalıdır.

Qarşıdan qış gəlir və qaz cihazlarına düşən yük artacaq və təbii olaraq təhlükə də artacaq. Ona görə də, abonentlər qaz sisteminin yoxlanmasını təmin etməli, qazdan

İlin əvvəlindən Kliniki Tibbi Mərkəzin Toksikologiya Şöbəsinə dem qazından zəhərlənməyə məruz qalmış 316 nəfər müraciət edib. 2020-ci ildə müvafiq rəqəm 416, 2021-ci ildə 396, bu il isə 316 nəfər olub. Belə görünür ki, maarifləndirmə tədbirləri, habelə, Azərbaycan və abonentlərin özü tərəfindən görülən təhlükəsizlik tədbirləri öz effektivliyi verər, dem qazından zəhərlənməyə məruz qalan insanların sayı getdikcə azalır.

Doğrudur, hələ də dem qazı zəhərlənmələri ilə bağlı hallar olur, bəzi hallarda bu ölümə nəticələnir, yaxşı olar ki bu cür zəhərlənməyə məruz qalanlar ümumiyyətlə olmasın. Lakin evlərdə quraşdırılmış qaz avadanlıqlarından düzgün istifadə olunmadığı müddətcə bu vəziyyət davam edəcək. Üstəlik, bu avadanlıqların quraşdırılması mütəxəssislər tərəfindən deyil, həvəskar ustalar və ya ev sahibi tərəfindən həyata keçirilsə, təhlükə ikiqat artır.

Qazdan zəhərlənmə: nədən yaranır, necə qurtulaq?

Karbon-monoksit, yeni dem qazı rəngsiz, dadsız, qoxusuz, tez alışan zəhərli qazdır. Karbonmonoksit qazı karbon tərkibli materialların yanması və ya natamam yanması nəticəsində yaranır. Tənəffüs yolu ilə bədəninə daxil olur və birbaşa qan keçir, oksigenin udulmasının qarşısını alır, zəhərlənmə və ölümə səbəb olur. Karbonmonoksit zəhərlənməsinə səbəb ola biləcək vasitələr qapalı mühitlərdə yandırılan sobalar, bacası çəkməyən sobalar, qazla işləyən su qızdırıcısıdır. Habelə bacasız qaz sobalarında yanacağın yaxşı yanmaması səbəbindən dem qazından zəhərlənmə də baş verir. Xüsusilə soba üstündən yaranan dem qazından zəhərlənmələr kütləvi ölümlərə səbəb olur.

Dəm qazı istənilən yanar maddənin yanmayan hissəsində əmələ gələn qazdır. O hər bir evdə var və heç vaxt tüstü bacasından çıxmır. Çünki dem qazı havadan ağır, maddənin tam yanmış hissəsindən ayrılan tüstü isə havadan yüngüldür, bu səbəbdən də tüstü bacadan çıxı bilər, lakin dem qazı çıxmır. Dəm qazı evə dolarkən evin qapı və pəncərələri açılmalı və ev havalandırılmalıdır.

Qazın tərkibindəki zərərli maddələr havada 3-4 dəqiqə asılı qaldıqda belə orqanizminiz ondan təsirlənir. Bu hallarda zəhərlənmə həmin mühitdə nə qədər müddət qalmağımızdan asılı olaraq ağır və ya yüngül olur. Qaz zəhərlənmələrində zəhərlənən şəxsə düzgün ilk yardım göstərilərsə onu həyata qaytarmaq da mümkün olur. Zəhərlənən şəxsi ən birinci olduğu mühtdən uzaqlaşdırmaq, təmiz hava ilə təmas etdirmək mütləqdir.

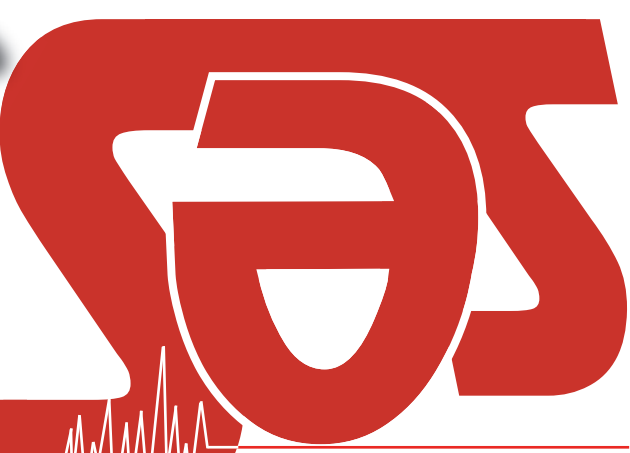
hər şey başdan düzgün edilməlidir: "Əvvəla, evə, mənzilə, obyektə qazın çəkilişi ixtisaslaşmış lisenziyalı şirkətlər tərəfindən aparılmalıdır və Azərbaycan tərəfindən yoxlanılıb rəy verildikdən sonra qaz sistemində özbaşına heç bir dəyişiklik edilməməlidir. İkincisi, qaz cihazları və avadanlıqlarından istifadə edərkən mütləq standartlara cavab verən, müvafiq sertifikatı olan avadanlıqlar seçilməlidir. Üçüncüsü, qazla davranış haqda təlimatlara riayət edilməlidir. Dördüncüsü, mənzildə qaz detektoru olmalıdır. Hazırda bu cihazlar ucuz qiymətə hər yerdə satılır. Beşincisi, suqızdırıcı qaz cihazları qapalı hamamda quraşdırılmamalıdır. Əgər başqa imkan yoxdursa, bu halda hamamın hava çıxışı təmiz olmalıdır, üstəlik qapılardan aşağı hissəsində bir neçə yarıq qoyulmalıdır. Bu şərtlərə riayət edilsə, heç vaxt hər hansı bir qəza,

Ekspert deyir ki, abonentlər hər hansı təhlükə və ya şübhə zamanı dərhal müvafiq idarəyə məlumat verməlidir: "Azərbaycan son illərdə bütün şikayət və müraciətlərə, qə-

istifadə zamanı müvafiq təlimatla riayət etməlidirlər ki, faciələr baş verməsin.

Lalə Mehralı

YA PAYTAXT ŞƏHƏRLƏRİ, YA DA Kİ, BÖYÜK ŞƏHƏRLƏRİDİR

Birinci Avropa Oyunlarından sonra Formula 1 kimi mühüm yarışın Bakıda keçirilməsi Azərbaycanın idman ölkəsi olduğunu bu sahənin inkişafına dövlət səviyyəsində xüsusi diqqət göstərildiyini əks etdirir. "Formula 1 yarışını keçirən şəhərlər inkişaf etmiş ölkələrin ya paytaxt şəhərləri, ya da ki, böyük şəhərləridir. Onların arasında Bakı şəhərinin mövcudluğu bizim üçün böyük hadisədir. İkincisi, Formula 1 yarışı ölkəmizə böyük iqtisadi dividendlər gətirir, necə ki, bütün başqa şəhərlərə. Əgər kimse deyirsə, bu, bizə ziyan vurur, o, ya bilmir, ya da ki, qəsdən işləri təhrif etmək istəyir. Əgər, bu, bizə ziyan vursaydı, onda yaxşı, bizimlə bərabər bu yarışı keçirən 20-yə yaxın şəhərə də ziyan vurur, onlar da ziyana işləyirlər? Əlbəttə ki, yox. Formula 1 yarışının multiplikativ effekti çox böyükdür. Xaricdən gələn minlərlə qonaq burada pul xərcləyir. Bunun iqtisadi cəhətdən çox böyük səmərəsi var. Birinci Formula 1-dən sonra Azərbaycana kütləvi turist axını başlamışdır" - deyər Azərbaycan Prezidenti bildirmişdir.

BAKİ ŞƏHƏR HALQASI DÜNYA ÇEMPIONATININ ƏN GÖZƏL TREKLƏRİNDƏNDİR

Təbii ki, yarışların ölkəmizdə keçirilməsi və turist axının artması ölkə iqtisadiyyatının bir sıra sahələrində canlanma yaratmış olur. Beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi mürəkkəb bir mexanizmə malik olduğundan, təşkilatçılıq, təhlükəsizlik və iqtisadi imkanların mövcudluğu da həlledici rola malikdir. Bu baxımdan ölkəmizdə bütün bu və ya digər tədbirlər yüksək səviyyədə təşkil olunur və Azərbaycan kütləvi yarışların keçirilməsi-nə tam hazırlıq vəziyyətində olur. Bu günlərdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Formula 1 Qrupunun İdarə Heyətinin sədri və prezidenti Stefano Domenikalini və Formula 1 Qrupunun məsləhətçisi Flavio Briatoreni qəbul edərkən görüşdə Formula 1 yarışlarının Azərbaycanda uğurla keçirilməsinin önəmi vurğulanıb. Dünyada bu yarışlara marağın getdikcə artdığı bildirilib və yarışları seyr etmək üçün ölkəmizə xeyli sayda turistlərin gəldiyi məmnunluqla qeyd olunub. Dövlət başçısı Azərbaycanın turizm potensialının hər il daha da genişləndiyini diqqətə çatdırıb. Qonaqlar ölkəmizdə bu yarışların daha da inkişaf etməsi üçün əllərindən gələni əsirgəməyəcəklərini qeyd ediblər, yarışlara beynəlxalq və Azərbaycan ictimaiyyətini daha çox cəlb etməyə çalışdıqlarını bildiriblər. Onlar artıq dünyada çox tanınan Bakı şəhər halqasının Formula 1 üzrə dünya çempionatının ən gözəl treklərindən biri olduğunu, bu yarışların keçirilməsi üçün Bakıda gözəl və müasir infrastrukturun yaradıldığını vurğulayıblar. Görüşdə ölkəmizə xaricdə böyük marağın olduğu nəzərə alınaraq Formula 1 yarışlarını izləmək üçün çoxlu sayda tanınmış şəxslərin Azərbaycana dəvət olunması barədə fikir mübadiləsi də aparılıb. Bakı şəhərinin gözəlliyi, təmizliyi və işıqlandırma sisteminin xoş təəssürat yaratması qeyd edilib. Dünyada yarım milyard tamaşaçı auditoriyası olan Formula 1 Avropa Qran prisinin paytaxtımızda keçirilməsi ölkəmizin beynəlxalq idman ictimaiyyətində qazandığı uğurun və nüfuzun göstəricisidir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

ELAN

Ukrayna Mülki Müdafiə Akademiyası tərəfindən Məmmədov Rəşad Rəşid oğlunun adına verilmiş Dİ019767 sayılı diplomun əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Fobiya qorxunun ən ağır formasıdır

“Fobiya qorxunun ən ağır formasıdır. Qorxular hər bir insanın həyatında mövcuddur. Qorxuların olmaması, insanın heç nədən qorxmaması özünü təhlükəyə atması, psixoloji və fizioloji olaraq zədə almasına gətirib çıxarır”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında psixoloq Vüsalə Əmiraslanova bildirib.

Onun sözlərinə görə, buna görə də həyatımızda müəyyən dərəcədə qorxuların olması lazımdır: "Amma təbii ki, bu da həddində olmalıdır. Çünki həddini aşmış qorxular artıq fobiyalara keçir.

Həm spesifik, həm də ümumi qorxular var. Bəzən insanlar nədənsə qorxurlar və onu beyinlərində faicələşdirirlər. Məsələn, adi bir lələk, tükən, yəni hər hansı bir zərəri olmayan bir şeydən qorxurlarsa, bu, artıq fobiya yadır. Fobiyalar insan həyatına mənfi təsir göstərir. Buna genetik səbəblər, uşaqlıqda yaşadığı travmalar da aiddir. Bundan xilas olmaq üçün əgər psixiki vəziyyəti tam yerində olan insandirsə, o zaman, sadəcə, psixoloji dəstəklə bu problemdən qurtula bilər. Eyni zamanda, qorxunun mənbəyini tapdıqda da bundan qurtulmaq mümkündür. Əks təqdirdə isə, mütləq şəkildə nevropatoloq, psixiatr və psixoloqun köməyindən istifadə etmək vacibdir".

Səbinə Hüseynli

Baş redaktor: Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN KEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 3600

Avtoıdman növlərinin zirvəsi kimi qəbul edilən "Formula-1" zəngin tarixə malikdir. Dünyanın ən güclü və məşhur "Formula-1" yarışı 2016-cı ildən başlayaraq, paytaxtımızda keçirilir və yarışlarının yüksək səviyyədə keçirilməsi üçün ölkəmizdə hər cür şərait yaradılıb. Yarışın keçirilmə tarixinə nəzər salsaq görürük ki, ilk dünya çempionatının birinci yarışı 1950-ci il mayın 13-də Böyük Britaniyanın Silverstoun trasında baş tutub. Hər ilin sonunda çempionatın qalibi müəyyən edilir. Çempionatda həm sürücülər, həm də komandalar yarışır. Sürücülər dünya çempionu titulu uğrunda, komandalar isə Mühəndislər Kuboku uğrunda mübarizə aparırlar. Ölkəmizdə keçirilən Formula 1 yarışları yüksək standartlara cavab verib. Belə ki, yarışların keçirildiyi şəhər istər yol infrastrukturunu, istərsə də qabaqcıl təhlükəsizlik tədbirlərinin təmin edilməsi baxımından yüksək standartlara cavab verir. Bakı həqiqətən də nüfuzlu beynəlxalq tədbirlərin, o cümlədən idman yarışlarının keçirilməsi baxımından yüksək təşkilatı və texniki bazaya malikdir.

İqtisadi inkişafımız da, məhz belə tədbirlərin Azərbaycanda keçirilməsinə geniş imkanlar açıb. Ölkəmizdə kifayət qədər idman yarışları da keçirilib ki, bu da dünyanın idman nəbzinin Bakıda döyünməsinə səbəb olub. Azərbaycanın inkişafı, möhtəşəm nailiyyətlər ölkəmizin beynəlxalq miqyaslı yarışlara, festivallara, global forumlara və konfranslara ev sahibliyi etməsinə səbəb olub. Paytaxt Bakıda NATO Parlament Assambleyasının seminarı, ATƏT Parlament Assambleyasının illik sessiyası, IV Bakı Beynəlxalq Humanitar, Gənclər Siyasəti üzrə I Qlobal Forumu, Caz Festivalı, "Eurovision-2012" musiqi yarışması, "Bakı Elm Festivalı-2014", BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumu və onlarla belə mühüm əhəmiyyət kəsb edən tədbirlərin təşkil olunmasında Azərbaycanın qazandığı mövqeyi, ölkəmizin beynəlxalq çəkisi və yüksək imici səbəbdir.

Azərbaycanda idman və Olimpiya hərəkatının inkişafında da böyük canlanma müşahidə olunmuş və bu gün də belədir. Dünyanın idman arenalarında artıq özünə layiqli yer tutan Azərbaycan müxtəlif idman yarışlarına yüksək səviyyədə ev sahibliyi edib. Bədii gimnastika, qılıncoynatma, taekvondo, güləş,

Azərbaycanın beynəlxalq idman arenasında qazandığı uğur: FORMULA -1

boks, karate, avarçəkmə, FİFA U-17 Qadınlararası Dünya Çempionatı, "Baku World Challenge" avtomobil yarışı və Olimpiya növlərinə daxil olan digər beynəlxalq idman tədbiri, o cümlədən, Dünya və Avropa çempionatlarının təşkili ölkəmizə böyük imic qazandırır. Ölkəmiz tarixdə ilk dəfə təşkil olunan "Bakı-2015" Avropa Oyunlarını layiqincə təşkil etməklə, tək özünün deyil, qitənin idman tarixinə möhürünü vurmuşdu. Gələcəyə hesablanmış idman siyasəti ölkəmizdə sağlam nəsəl və böyük idmançı ordusu formalaşdırıb. Bütün bunlar Azərbaycanda həyata keçirilən idman siyasəti, həmçinin, idmanın inkişafına dövlət tərəfindən göstərilən diqqət və qayğının məntiqi nəticəsidir. Dünyanın idman arenalarında artıq özünə layiqli yer tutan Azərbaycan müxtəlif idman yarışlarına yüksək səviyyədə ev sahibliyi edib.

"FORMULA 1 YARIŞINI KEÇİRƏN ŞƏHƏRLƏR INKİŞAF ETMİŞ ÖLKƏLƏRİN

Təbrik edirik!

Əzizimiz Aslan! Dünyaya gəlişinlə ailə-mizə sonsuz sevinc, fərəh bəxş etmişən. Artıq 1yaşın tamam olur. Babaların Qabil və Vasif, nənələrin Dilefruz və Gülər, atan Pərviz və anan Ülker səni ürəkdən təbrik edirlər. Həyatda sağlam böyüməyini, müasir biliklərə yiyələnib zirvələrə yüksəlməyini, müstəqil ölkəmizə əsl vətənpərvər övlad kimi xidmət etməyini, ailəmizin, el-obanın, doğma Azərbaycanımızın adını, şərəfini həmişə yüksək tutmağını arzu edirik. Hüseynovlar ailəsi, Lənkəran rayonu, Məmmədov Mustafanın ailəsi.

